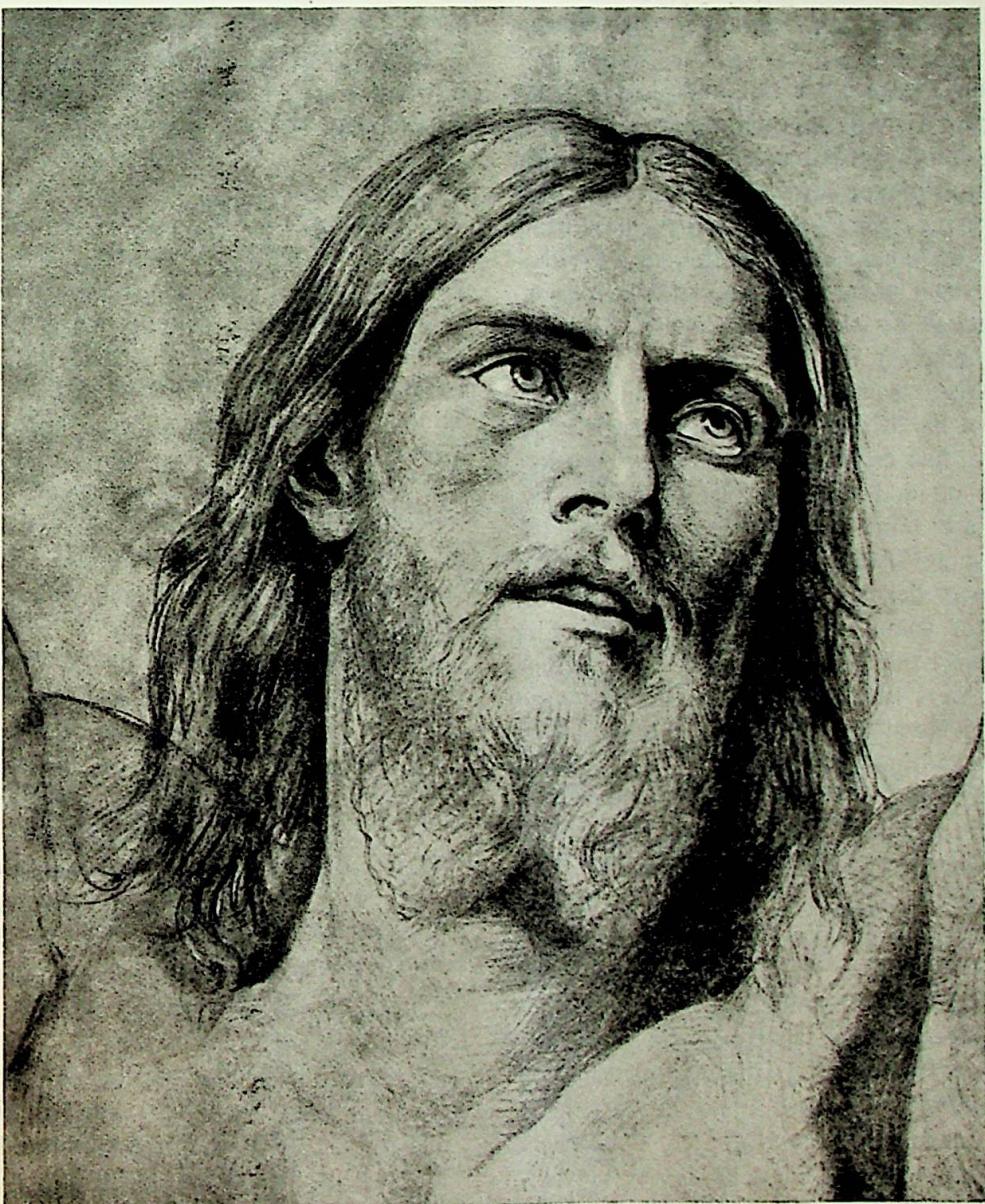

♦ ST. OLAV ♦

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO — TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

Dette Kristusbilde er reproduksjon av en skisse, Adolph Tidemand tegnet i Rom i 1870 for en altertavle, som han imidlertid ikke kom til å male.

Skissen ble i sin tid skjenket Mgr. Irgens av ingeniør Adolph Tidemand, en sonnesønn av den store kunstner. (Foto, etter originalen av fotograf Sollem, Fredrikstad. Enerett: St Olav.)

Forlat dem, Fader!

Hvorfra var han?

I våre dages religiøse diskusjoner hører man ofte at Kirken ikke har fulgt med i tiden og at den ved sin urimelige fastholden ved de gamle dogmer gjør det umulig for moderne mennesker å finne sig til rette innenfor dens murer. Det hevdes derfor at det nu gjelder å befri kristendommen for disse gamle dogmer og finne tilbake til den virkelige historiske Kristus. Det er ham menneskene trenger, det er ham de bevisst eller ubevisst lenges etter, mens den Kristus Kirken fremstiller virker fjern, uvirkelig og utilgjengelig for nutidens tankegang.

En av dem som sterkest har tatt til orde for denne totale omlegning av den kristelige tenkemåte sier: «Jesu innsats har ikke verdi, fordi han er Guds Sønn, men han blev kalt Guds Sønn, fordi man følte hans ords og hans livs verdi . . . Skal Jesu person og livsinnsts få nogen art av «guddommelig» autoritet, så må vi begynne å se ham som menneske. Alt det legendarisk-guddommelige må vi berøve hans skikkelse. Kun således forstår vi ham.» *)

At vi må se Kristus som menneske, det kan det ikke være tvil om. Det har Kirken hevdet like energisk som den har forkjent at han er Guds Sønn. Vi kan ikke forstå Kristi lidelse og død uten å huske på at han var menneske. Men selv om vi ser bort fra den betydning hans guddom har for hele frelsesverket, så vil man ikke komme utenom den kjengjerning at den lidende, korsfestede Kristus som eksempel for oss blir mindre hvis man benekter hans guddommelige natur. Hans lidelses verdi vil være helt avhengig av i hvilken grad han var fri. Var hans storhet i lidelsen en menneskelig resignasjon av beundringsverdig styrke? Eller var det den guddommelige kjærighets frivillige offer? Vi står her overfor et absolutt enten-eller, og Jesu betydning for mennesker avhenger av hvorledes dette spørsmål besvares av dem.

Vi vet hvorledes Jesu lidelseshistorie utfolder sig fra Getsemane have inntil døden på korset. Mange personer medvirket, flere faktorer spilte inn i lidelsens blodige drama: forrædernes kyss, faisærrens og presteskaps ubendige hat, Pilatus' feige holdningsløshet og folkemassens blodtørst. Spørsmålet blir nu, var Jesus et ufrivillig offer for alle denne ondskap og elendighet? Hvis han blev tvunget inn på lidelsens vei av omstendigheter, forhold og krefter, som var mektigere enn

*) Otto Larsen: *Skatten i lerkar*, citert etter «Fritt Ord».

ham selv, kan vi beundre hans sjels styrke, hans opphiede ro, hans villighet til å tilgi sine grusomme fiender. Den tragiske utgang på hans selvforglemmende liv i menneskehets tjeneste må vække medynk og deltagelse i våre hjerter; men hvor meget større og verdifultere blir ikke hans lidelse, hvis han var situasjonens herre i den forstand, at det hele tiden lå i hans makt å fri seg fra fiendens hender og avbryte sin lidelse!

Altså er spørsmålet: var han fri — slik at han fullstendig behersket sin lidelse og dens ophavsmenn fra det første øieblikk av i Getsemane og inntil han utåndet på korset? Og la oss nu med særlig henblikk på dette spørsmål gjennemgå lidelseshistorien.

* * *

Dødsangsten i Oljehaven viser vel tydeligst av alt, at Jesus var fullt ut menneske. Hvor merker vi ikke der hans menneskenatur! I denne time og i bønnen til Faderen fornemmer man mennesket, mennesket med kjød og blod i vände, i avmakt og forferdelse foran lidelsens gru. Men betrakter man nøyere hans bønn: «Fader, la denne kalk gå mig forbi», så vil det dog være klart, at Jesus ikke anroper om beskyttelse mot sine fienders overmakt. Han anroper Faderen om å la frelsesverket fullbyrdes på en annen, mindre smertefull måte, men tilføjer: «Dog skje ikke min vilje, men din». Med disse ord bøyer han sig for Faderens vilje og samtykker i Faderens frelsesplan: å frelse menneskene fra deres ondskap og egenkjærlighet ved *sin* lidelse og *sin* kjærlighet. Og under lidelsens videre utvikling lar Jesus siden falle ytringer som tydelig viser i hvilken grad han overalt og hele tiden var situasjonens herre.

Då således Judas kom med yppersteprestens tjenere for å ta ham til fange lot han dette skje. Disiplene vilde gjøre motstand, — Petrus grep endog til sverdet for å opta kamp, men Jesus forbød ham det og tilføjet: «Tror du ikke, at hvis jeg ber min Fader, vilde han sende meg mer enn tolv legioner engler?» Sterkere kunde Jesus ikke fremheve at det var helt frivillig han gikk til sin lidelse.

Foran den romerske landshøvding har Jesus også tydelig gitt sin suverenitet i lidelsen tilkjenne. Vi vet hvorledes Pilatus Langfredags formiddag kjempet på vikende front mot presteskaps krav om at Jesus skulde dømmes til døden. Under disse forhandlinger kom jødene langt om lenge frem med sin virkelige anklage mot Jesus: «Vi har en lov, og ifølge loven bør han dø,

etterdi han har sagt sig å være Guds Sønn». Da Pilatus fikk høre dette, fryktet han enn mer for å dømme Jesus, forteller evangelisten Johannes. Atter kalte han Jesus inn til sig og spurte: «Hvorfra er du?» Da Jesus ikke gav ham noget svar — forhørene hadde til fulle godtgjort at landshøvdingen ikke hadde noget grunnlag å avsi dødsdom på — utbrøt Pilatus: «Taler du ikke til mig? Vet du ikke at jeg har makt til å korsfeste dig og makt til å løslate dig?» Da svarte Jesus: «Du hadde ingen makt over mig, hvis den ikke var gitt dig ovenfra!» Med dette svar påpeker Kristus, at Pilatus's makt kom fra Gud. Det var Faderens og Kristi egen vilje at han skulde lide døden. Ved sin svakhet og sin holdningsløshet var landshøvdingen kun et redskap i fullbyrdelsen av Faderens vilje, og det var kun tilsynelatende at Jesus var et avmekting offer i sine fienders hender, så de ved den karakterløse romerske embedsmanns hjelp kunde få gjennemført sine hatefulle planer.

Jesu lidelse var på samme tid hans fienders verk og hans eget verk, et produkt av menneskelig ondskap og guddommelig kjærlighet. De tilstrebet hans død og undergang og han vilde ofre sig selv for menneskenes frelse. Johannes forteller at fiendene også tidligere hadde søkt å gripe Jesus og drepe ham; men de var maktesløse, fordi «hans time ennu ikke var kommet». Den time kom først da han frivillig lot sig gripe og frivillig overgav sig i fiendenes hender. Ved lidelsen skulde han gjennemføre frelsens storverk og derfor kalte han også lidelsens stund «sin time». På veien frem mot dette sitt jordiske mål følte han vel menneskelig angst og forferdelse og han bad: «Fader, frels mig fra denne time» — men han tilføyet straks: «Dog, jeg

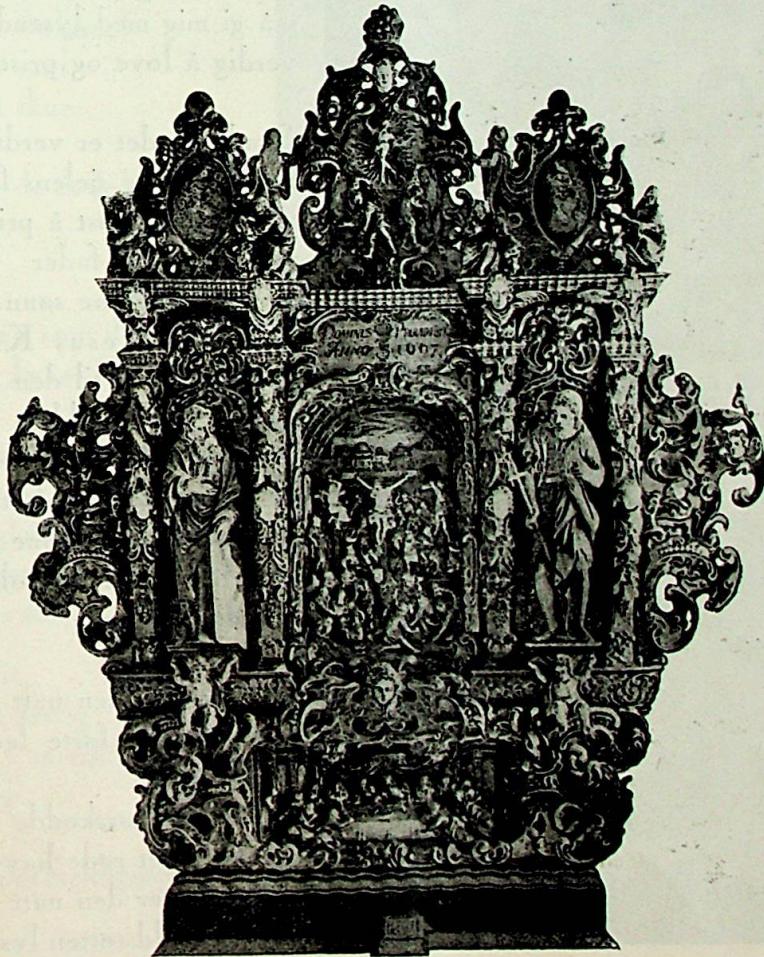
er kommet til denne time». Og sin endelige bønn og sinnssinnstilling foran lidelsen uttrykker han med ordene: «Fader, herliggjør ditt navn!»

Jesu suverenitet i lidelsen er noe forbundet med spørsmålet om hans guddom. Hans fiender var helt klar over dette og det var ikke liten triumf i deres hånende tilrop til den korsfestede: «Er du Guds Sønn da stig ned av korset!» Var Jesus på dette tidspunkt avmekting i deres vold eller var han fremdeles fri? Det er et spørsmål av stor rekkevidde og Jesus' betydning for oss avhenger av hvordan svaret faller, ti vil man se bort fra den absolutte måte ved hvilken Jesus med den mest suverene frihet behersket lidelsen i hele dens forløp, så forandrer man evangelienes fremstilling av lidelsens historie og forringer lidelsens verdi.

Det avgjørende er ikke å fremstille Jesus slik at vi forstår ham. Med vår menneskeforstands sneverhet er vi allikevel helt ute av stand til fullt ut å fatte hans overveldende storhet. Det blir ved sin *guddommelige* ufattelige storhet, ved sin frivillighet i lidelsen, at han ophøiet på korset drar alt til sig og kommer til å få

avgjørende innflytelse på menneskenes liv.

Når kjærligheten til Kristus beveger mennesker til selvfornekelse og heltemodige ofre, skjer det ut fra troen på at Kristus var ikke alene det fullkomne menneske, men også den Guddom som fornedret sig selv, idet «han tok en tjeners skikkelse på». Hele hans jordiske liv er et ufattelig mysterium, hvis eneste forklaring er den guddommelige kjærlighet. Det er denne Kristus-skikkelse Kirken har forknyt gjennem 1900 år. Tro om ikke denne forkynnelsen har en større fremtid enn den som søker å redusere Kristus inntil vi kan forstå ham?

Gl. norsk kirkekunst: Altertavle i Vivestad kirke.

Exultet - den gamle påskelovsang -

som tilskrives Augustin den store og fremsies hver påskelørdag av prestene i alle katolske kirker jorden over mens påskekjerten innvies og tennes.

Nu jubler himlens engleskare,
nu jubler Guds hemmeligheters voktere,
ti høit forkynner basuner den store konges seir!
I lys av den tindrende klarhet glæder og jorden sig,
når i den evige fyrstes glans den fornemmer og ser

at mørket er veget som før knuget verden tildøde.
Og kirken, vår moder, sig fryder
smykket i lysende stråler,
mens templet gjenlyder av
mektige folkeslags stemmer.

Lyset er over alt - og derfor jeg ber Eder,
brødre -

I kjære, som står her med mig:
foren eders stemmer med min og påkall
i kirkens hellige strålende lys
Den Almektige Guds Barmhjertighet
at Han,
som uforskyldt tok mig blant sine levitter
må gi mig med lysende klarhet
verdig å love ogprise vår påskekjerte.

Sandelig, det er verdig og rett
av hjertet og sjelens følelseskraft
med lydelig røst åprise den Gud, vi ei ser,
vår almektige fader
og hans enbårne sønn,
vår Herre Jesus Kristus, som har betalt
Adams skyld til den evige Fader
og ved sitt uskyldige blod
utslettet det gamle gjeldsbrev.
Ti dette er påskefesten
da lammet, det sanne. slaktes,
med hvis blod dørstolpene vigses
hos de, som tror

Ja, dette er den natt
i hvilken du førte fedrene, Israels barn fra
Egypten

og lot dem tørskodde vandre
gjennem det røde hav!

Ja, dette er den natt
i hvilken ildstøtten lyste og bortjog syndernes
mørke!

Gt. norsk kirkekunst: Altertavle i Høle kirke.

Ja, dette er den natt
som nu her på jorden adskiller de,
som tror på Kristus,
fra verdens laster og sorgens mørke
og gir dem tilbake til Nåden
og innlemmer dem i de helliges samfund!

Dette er den natt
i hvilken Kristus brøt dødens bånd
og steg op som seirer fra dødens rike,
ti ei hjalp det oss å være født
var ikke forløsningen blitt oss tildel!
O, hvor ufattelig
din kjærighets styrke
da Du for å løskjøpe trellen
henga din sønn!
O, visselig: Adams synd var nødvendig,
ti utslettet er den ved Kristi blod!
O, lyksalige synd som fortjente
å få en slik, en så stor forløser!
Ja, i sannhet lyksalige natt,
som det ene blev gitt å skue
det sted og den time
da Kristus stod op fra de døde!

Dette er den natt,
hvorom det er skrevet:
»Og natten skal være som den lyse
dag og natten skal lyse for mig i
min glæde!«

O, hellighets natt som bortjager brøde og
avtvetter synd, gjengir de fallne uskyldigheten, de sorgfulle glæden, hatet den
overvinner, endrekthet den bereder,
voldsherredømmet må vike.

O, i sannhet salige natt,
som gjorde Egypten så fattig
mens Herrens folk blev så rikt.
Salige natt som forener
himlen med jorden,
det guddommelige med det menneskelige!

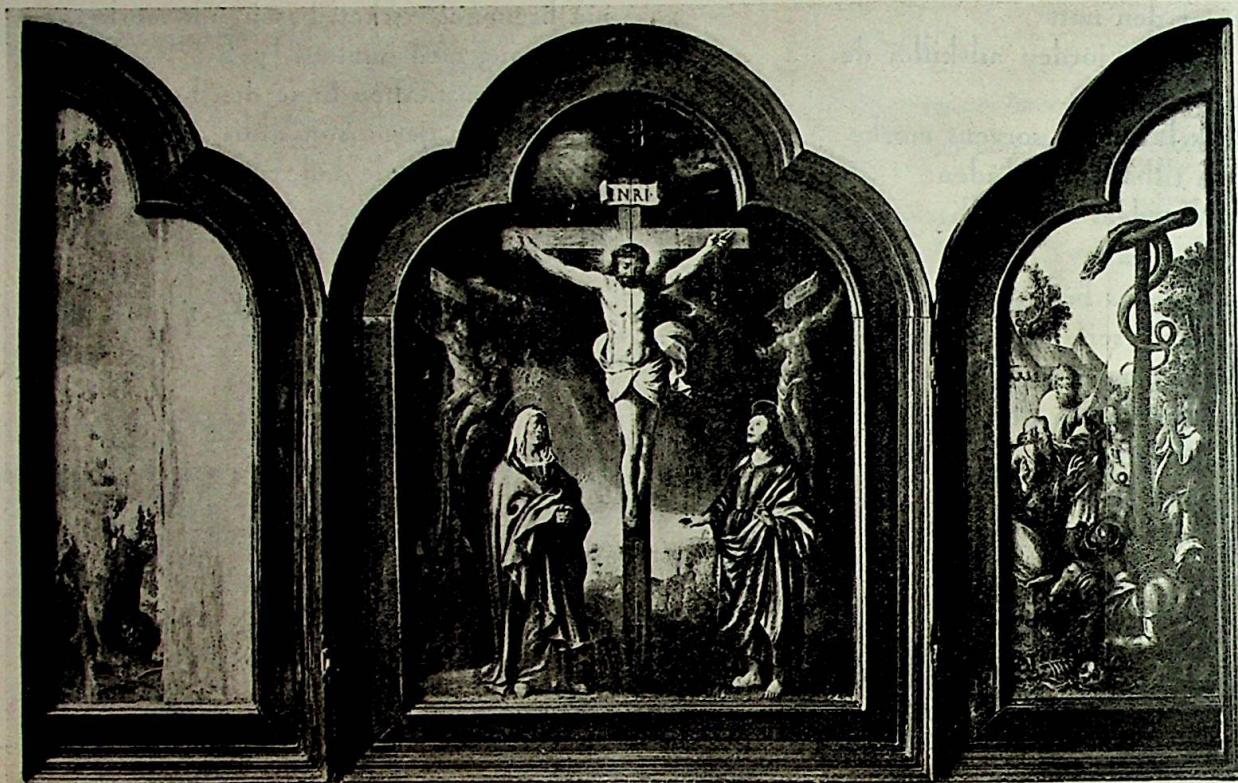
Så ber vi dig, Herre:
at denne kjerte dit navn til ære

må brenne usvekket, beseirende mørket,
i forening med himlens lys!
La morgenstjernen finne den brennende -
den morgenstjerne som aldri går ned,
som stod op fra de døde til lys for menneskets slekt!
Led, råd og beskytt oss, Herre!
Gi fredens tider!

*ved den samme vår Herre Jesus Kristus,
din sønn, som lever med dig og regjerer i
Helligånds enhet
— Gud fra evighet til evighet —!*

Gl. norsk kirkekunst: Gravleggelsen, Røldals kirke.

Gl. norsk kirkekunst: Altertavle (tredelt alterskap) Gran kirke.

Palmesundag.

I.

*Heil og säl, du Liwsens Fyrste,
som på asenfolen rid.
Fagna vil me deg, den største,
som til herlegdomen skrid.
Gjenom alle hjarto strøymer
voni um ein Frelsar stor.
Um Messias søtt dei drøymer:
Allting gjer han nytt på jord.*

*Heil og säl, du Heimsens Konge,
du gjer dag for Israel,
det vert slutt på tider tronge,
lyden din vert fræg og säl.
Alt som var, det no skal enda,
alt som er, til mogning når.
Tidi skal seg fagert venda
til det store jubelår.*

II.

*Store Herre, kjære Frelsar,
eg deg hyller, eg deg helsar
no du rid din heidersveg.
Høgt eg vil av fagnad kveda
og med frygd og hjartans gleda
vera med og æra deg.*

*Eg vil palmegreiner spreida,
eg vil fagre klæde breida
framfor høge Drotten min.
Lat oss syngja med i songen
som dei syng for Himmelkongen,
når Han kjem til lyden sin.*

*All den glans som hugen dåra,
all den lyst i hjarta våra,
vil eg leggja for din fot.
All mi vinning, all mi æra
vil eg fram for Herren bera,
angerfull, med bøn og bot.*

*Sidan vil eg, sorgsamt fegen,
møta deg på lidings-vegen.
Gjев meg då di hjelparhand,
so eg gjenom brot og bylgja
Drotten min kann trufast fylgja
fram til Liwsens sæle land.*

Lars Eskeland.

OSLO

HUGOS

Hugos er det ideelle vaske- og rensemiddel for alle formål: den er like god til håndvask, gulvrenjøring, gryteskrubb og kjøkkenbruk for øvrig, er ideell for rengjøring av badekar, emaljerte og glaserte ting o.s.v.

Hugos har større renseevne enn selv de sterkeste såper. Den renser alt — men skånsomt: maling o.l. tar ikke skade, og huden blir bløt og behagelig som etter bruken av en hudkrem.

EN TYPISK UTTALELSE:
På anmodning om en uttalelse for Hugos ved jeg ikke noe bedre å si enn at den er uundværlig for oss.
St. Josephs Hospital, Fr.stad
S. M. Augustine

Forleng tilbud!

DIPLOMINGENIØR

HARALD LAHN

RIDDERVOLDSGATE 4 — OSLO

Telefoner: 41649, 46510 — Telegramadr.: Diplahn

Aktuell

Roman-konkurranse

Det franske selskap for social utdannelse og gjensidig social støtte, hvis formann er erkebisop Baudrillart, har utskrevet en roman-konkurranse. Under inntrykket av den fare den europeiske civilisasjon i våre dager er utsatt for har dette selskap utlovet prisbelønninger på 50,000, 20,000 og 10,000 franske francs for de beste romaner om bolsjevismens mentalitet og om de ødeleggelser som iverksettelsen av bolsjevismens ideer har frembragt eller vil forvolde i familien, staten og samfunnet. Romanen kan skrives på hvilket som helst europeisk sprog, og må være innsendt til Monsieur Belle, Chef du Secrétariat de l'Académie d'Éducation et d'Entr'aide Sociales, 31, rue de Bellechasse (VII e), innen 1. juli 1934. Nærmore oplysninger om betingelsene for deltagelse i konkurransen kan erholdes ved henvendelse til «St. Olav»s redaksjon, Akersv. 5, telf. 23743 — helst etter kl. 17.

ULLMANN & BRONN

Telefon 26263

Brand- Innbrudd- Automobil- Sjøforsikring

Våre PÅSKEINNKJØP gjør vi i
Fruktforsyningen

Yongsgaten 4

Frukt — Tobakk — Chokolade — Konfekt

T E D D Y

Bygdø Allé 55

● Frukt — Chokolade — Konfekt

Friske varer

Rikt utvalg

Dameunderdøi — Strømper

W I N N E T K A

Inneh. Margit Klemetsen
Dronningensgt. 26. Tlf. 12 823

◆ Vakkert, varmt, varig, vaskeekte

Et pust fra Italien:

Friske farver og fine former i fayanser
Deilige duker i håndvevet lin
Belysningsartikler i alabast m.m.m.
Rimelige priser for enhver evne

G A L L I G A N I

NEDRE SLOTTSGATE 25

H J Ø R D I S E G E L U N D

HEGDEHAUGSVEIEN 27

N Y T T :

SKJERMER AV SVINEBLÆRER
vakkert og stilfullt dekorert
Stor lyseffekt — altså: mindre strømforbruk
Alt i skjermer forøvrig. Forslag uten kjøpetvang

For fulle seil.

Der er enkelte firmaer som skyter frem for fulle seil, så å si, mens andre blir liggende igjen i døvannet. Vi kan si Dem at i 9 av 10 tilfeller er det reklamen det kommer an på.

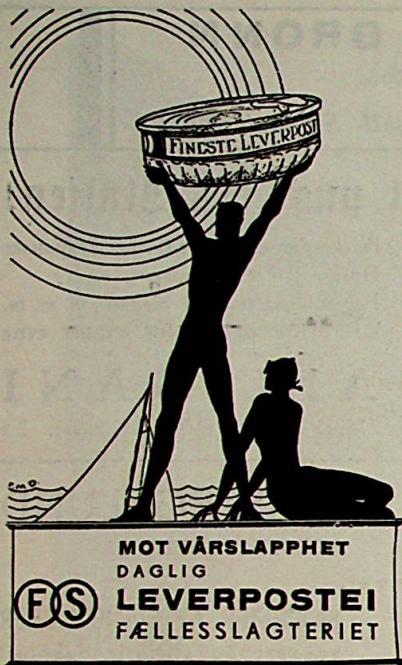
Ders skal effektive annonser til for å fortelle folk om Deres navn og varer. Og Deres brevhoder og trykksaker for øvrig må være slik at man får lyst til å komme i forbindelse med Dem.

La oss sette våre øvede folk igang for å skaffe Dem bedre chanser!

FABRITIUS REKLAMEBYRÅ A/S

Øvre Slottsgate 25. Oslo. Tlf. 13880.

Vi gjør hvad vi kan!
Vi kan gjøre vi gjør!

OSLO
Rørleggerbedrifts
AUTORISERT - ETABL. 1904
DISPONENT: INGR. KARL BLUM
Dove Slottsgate 29. TELEFON 15896.

Niels P. Petersens efft.

Etabl. 1876

Rosenkrantz pl. 1
Tlf. 12 227

Papirhandel
Trykkeri

TIP-TOP

Skotømagasinet

Pilestredet 15 — Telefon 11237

For våre kunder:
Kun det beste er
godt nok!

Guidotti's Begravelsesbyrå

Hospitalsgt. 8
Tlf 26289 — Priv. 43400
Etablert 1860

BØKER
PAPIR

• HJARRAND
• Telefon 846 — Fredrikstad

Elektrisk materiell
og apparater

Ostlandsk Elektrisk
Fredrikstad

DUKKESTUEN

Grensen 5 & 7⁴
Telefon 24125 — Elevator

Klinikk - Spesialforretning
i dukker og dukkeutstyr

„SANITAS“

Nygårdsgate 55
Fredrikstad — Telf. 1826
Parfymer — Såper — Toiletartikler

Byens eneste special-
forretning i artikler
for barne- og syke-
pleien

JOHN. JØRGENSEN
Kolonialhandel

Fergestedveien.
Fredrikstad

Helene Andresen

Kjøtt- og Pølsevarerforretning

Glemmengt. 4 — Tlf. 31
Fredrikstad

ANTON OLSEN

Fredrikstad — Tlf. 68 og 371
BØKER - PAPIR - KONTORREKVISITA

TIL HJEMMESTRIKNING

Bruk vårt landskjente garn:

„Dencella“ Norsk Vigognegarn (Løvemerket).

„Vigosilk“ Babygarn.

Absolutt krympfritt og vaskeekte. Bløtt, sterkt og lett i vekt, derfor drøit.

Føres i alle større forretninger. Vokt Dem for efterligninger!

A/s DET NORSKE CHEVIOTSPINDERI
FREDRIKSTAD

JOHAN OLSEN & SØNNER

MURMESTER OG ENTREPENØRFORRETNING

Etablert 1896.

OSLO

Gamle Heidelberg

Inneh. Sigv. Lauritzen

Stortingsgt. 12

Den gode mat

Den gode vert

Det gode øl

Det gode stell

Biskop Olav Offerdahl.

Det finst stortre i skogen som dreg alle augo til seg, ikkje berre for di dei lyfter dei vene krunone sine so høgt, men like mykje for di dei står på so mager ein grunn, at ein synest det er som dei er uppavksne or nakne berget. Eg minnest eit slikt stortre i utmarki heime, ei fura som stod yver ei liti riva på ein heller snau berghamar. Dei tjukke røtene låg synberre og tøygde seg burtetter og beit seg fast i grunnen med tusental av tæger. Det hende at stormen rot-velte tre etter tre. Men stor-fura vann han ikkje med. So vart ho hoggi. Då sakna heile grendi henne, og mange laut bisnast på den store stuven og den magre voksterstaden.

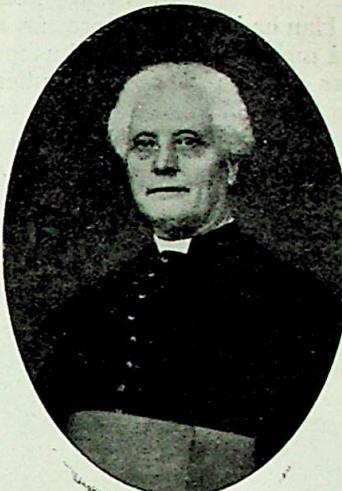
Og i mannahivet, — ser me ikkje der noko av det same, og då so mykje meir hugtakande? Det er nok av døme frå alle folk og tider.

Hit høyrer mange av dei største som hev levt i verdi, ja den aller største. Soleis hev Gud vilja det. „Han støyter hovdingar frå høgsetet, og lyfter låge upp,“ segjer Maria i høgsongen sin (Luk. 1, 52).

I.

Då biskop Olav av Selja, fyrste norskfødde katolske biskopen etter reformasjonen, var slokna og førd til sin siste kvilestad og det kom samhugshelsingar frå det apostoliske setet og frå mange land, måtte det taka alle deim um hjarta som kjende soga hans, helst i Noreg, og aller mest i heimbygdi hans. Der var det mange som mintest han frå han var liten; dei kunde fortelja at dei hadde sett han Ola på Kleivi, som dei då kalla han, ved Årdals-kyrkja, i raud barkebuksa og tæsesko, saman med mør si.

Biskop Olav Offerdahl vart fødd 12te desember 1857 på husmannsplassen Kleivi under garden Ofredal i Årdal. Garden ligg nedmed sjøen på nordsida av fjorden. Kleivi ligg heller høgt, med lauvskog ikring og fritt utsyn til fjords, og inn under høge fjell, med snøfennar som ligg trygt og glitrar i sumarsoli. Det var

Fornabo, Ofredal.

ein sjåleg og uneleg heimstad. Men det var ikkje lett å livberga seg der.

Faren heitte Tomas Helgeson. Han var uppalen på plassen Nausthagen, som høyrde til garden Ve. Ung kom han i tenesta til Ofredal. Der vart han kjend med henne som vart kona hans, Kristi Olavsdotter Grønehaugen. Foreldri hennar var husmannsfolk, og var upphavleg frå Feios.

Straks han var gift, bygsla Tomas Helgeson Kleivi, og bygde nye hus der. Det var eit hardt tak. Men han var ein drivande og påliteleg kar og skyna seg godt på mangslag arbeid. Han var sagmeister på sagi som høyrde til husbondsgarden, ratt til han døydde, og han fekk lovord for arbeidet sitt. Åri gjekk.

So hende det ein dag ei stor ulukka på sagi. Tomas Kleivi datt og slo seg til ulivs (1878). Kristi, enkja, sat att med seks born, fire gutter og two gjentor, og det var ho som fekk taka tyngste taket med å få flokken fram. Det er mest utruleg at ho kunde greida det. Men ho hadde god helsa, og var uvanleg viljesterk. Plassen var heller liten og alt anna enn lettint. Der var nokre åkerlappar og umlag eit mål ljåslætte. Meste-parten av føret måtte dei då taka med stuttoren i skorer og ulende, og med snidel i lauvskogen. Og utsvaret for bygsla var stort: ein arbeidsdag i vika på husbondgarden, på eigen kost endåtil, og ei vika i lauvning, og ein fem-dagateig å gjera frå seg i slatthen. Det vart ikkje mange kvilestundene for henne, og heller ikkje for borni so snart dei vann gjera noko.

So tok barneflokken til å flyga ut, og dei kom langt frå heimen. Ein son og ei dotter fór til Amerika, andre dotter fekk tenesta i Luster, ein son fór til Bergen og busette seg der, ei annan vart læresvein på eit apotek, og vart sidan styrar for apoteket i Sandefjord. Alle gjorde æra på heimen sin. Dei kom seg vel fram og vann vyrdnad og tillit kvar dei fór.

Då mori so sat aleine, laut ho gjeva plassen frå seg og fekk då eit kár på ei tunna korn, two tun-

nor potetor, two sauefoster og tjuge krunor i pengar, attå fritt husvære, men utan brennefang og tilsyn. På slutten kom ho til dotter si i Luster, og døydde der 1906.

Olav var den næsteldste av syskinflokkene. Han hadde god arb både fra far og mor, men mest frå mori. Ho hadde ein uvanleg åndsgivnad. At ho var eit viljemenneske av dei sjeldsynte, veit me alt. Og ho hadde eit minne som var makelaust. Ho las framifrå godt, og var so kjend i Bibelen at dei sa det var uråd å setja henne fast. Ho var ordhittig og ordhag og ikkje lett å anstract med. Det står soleis ei kvinna attum biskop Offerdahl, ei stor mor. Biskopen visste nok dette betre enn alle andre, og han synte mor si den største godhug og vyrdnad til siste stund. Det var ikkje so ofte han fekk sjå heim til henne etter han var prest vorten. Meu brevi fann veg, og kjærkomne var dei.

Siste gongen han vitja bardomsheimen var ikring hundradårsskiftet. Ein fredag kom mori med spikekjøt til middags. „Ja eg takkar deg for dette, mor,“ sa sonen. „Men idag er det fastedag, og då kann eg ikkje eta kjøt.“ Mori vilde gjerne gjera han til lags. So var ho stad og fann sild. Og sonen tok imot med takk og hugnad.

Ein dag laga han seg til og vilde fotografera henne. Men det fekk no vera måte med å gjera han til viljes òg, syntest ho då. Slike furdor vilde ho ikkje vita av. „Eg kunde teke biletet likevel,“ sa bispen han fortalte dette. „Men eg hadde ikkje havt rette hugnaden av eit bilet som var teke mot hennar eigen vilje.“

II.

Ti år gammal tok Olav til på umgangsskulen i grendi, den klenaste skulen i heile bygdi, med stuttaste skuletidi, fra 30 til 54 dagar um året, og vandaste vegane. Og det var lærarskifte jamt og samt. Lærar Tomas Hereid, som hev gjeve meg dei fleste opplysningane frå barndomstidi til biskopen, hev skriva av ei fråsegn som skulekommisjonen sette inn i protokollen sin i 1869: „I denne Kreds, der omfatter Søreise og en brat, tildels farlig Fjeldvei, i alt en Strekning av 5/8 Mil, har Skolesøgningen været mislig, og al Bestraaben for at bringe den i Orden, har været forgjæves.“

Olav Kleivi gjorde seg fyre best han vann. Men langt kunde ikkje ein slik skule føra han. Skulepro-

tokollen syner då at han gjer etter måten god framgang år for år. I rettskriving og tavlerekning hev han til slutt sers gode karakter. Han vart konfirmert våren 1873, og fekk „Meget godt“ i kristendomskunnskap.

I fire år er han so heime og arbeider på plassen og på husbondsgarden, og elles bur han seg so smått til fyrste utfjerdi.

I tjugeårsalderen fer han so til lærarskulen i Balestrand. Uptakningsprøva greidde han ikkje, men han fekk gå der likevel, og tok so full eksamen i 1879.

Han fekk straks lærarpost i Bergen. Det varde ikkje lenge fyrr han byrja skriva ymist i bladi. Ein gong fekk han premi for ei prisuppgåva i matematikk. Ein skynnar at han tok til å tøygja seg uppetter.

So møtte han ein mann som førde all hans hug og tanke inn i ei ny leid. Det var den katolske presten i byen, Johan Stub, som truleg ein gong vil verta kjend for det han var, ein av dei merkelegaste nordmenn i det nitande hundradåret. Det var ikkje sunge ved vogga hans i Bergen at han skulde verta katolsk prest. Han skulde verta kjøpmann som faren, og vart send til Italia til upplæring. Men der vart han so teken av den katolske kristendomen, at alt kom i nytt ljós, og han sette seg nye livs-

mål. Lenge arbeidde han i Italia, men kom umsider heim til fødebyen sin att, og med ovstor trott og mōda fekk han til slutt reisa den vene St. Paulskyrkja i Bergen.

Då Olav Offerdahl, som han skreiv seg, fekk greida på kva katolsk kristendom verkeleg var, vart han yvervunnen og visste seg ingi onnor råd enn å verta katolikk. Men so viktugt eit steg vilde han ikkje gjera utan å spyrja mor si um lov. Frå henne fekk han det svaret at han sjølv laut råda i so stor ei sak; han hadde alderen og var vaksen til det, og ho vilde ikkje setja seg imot det som han syntest han måtte gjera etter si beste yvertyding.

III.

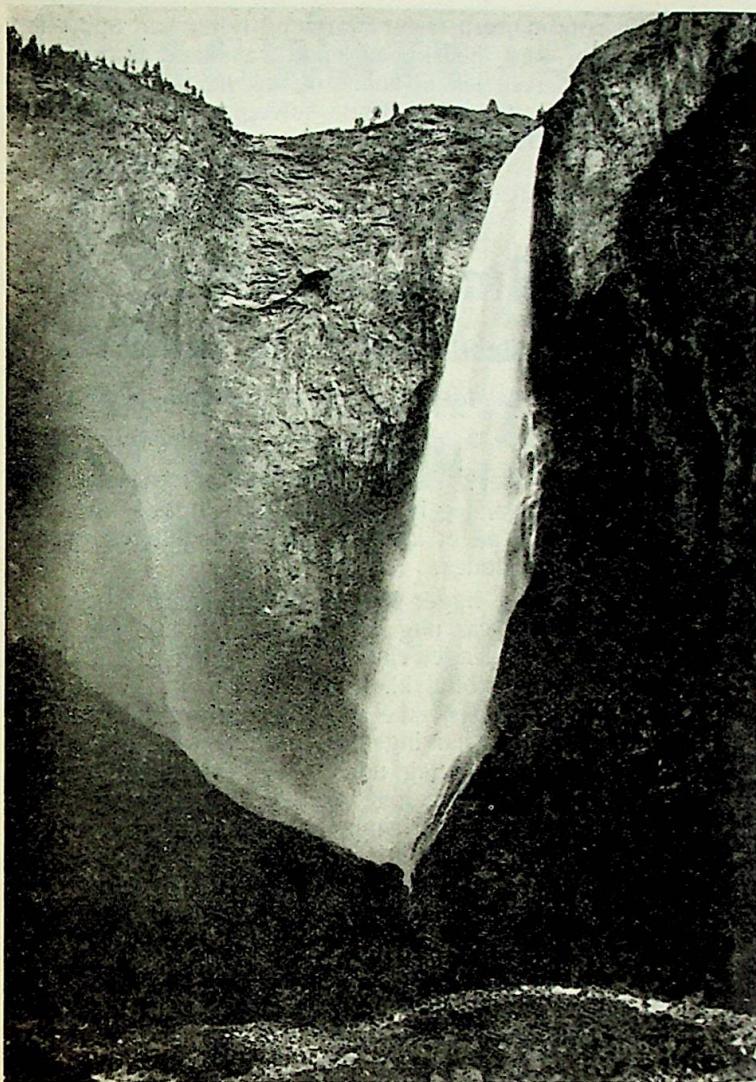
So vart han uppteken i Moderkyrkja 31. oktober 1880.

Men då dette spurdest i heimbygdi, voks det seg upp til reine eventyret: katolikkane hadde kome etter han like til Sogn, roke på han og kasta han på sjøen. Og so var det gjort, so var han katolikk.

Offerdahl vart lærar ved den katolske barneskulen.

Nedre Årdal, eldre bilet.

Vettifossen.

Men kallet til å verta prest tok all hans hug og vilje. Han fór so til Belgia og studera der i two år (1884—86), og deretter til Rom, og var der i seks år ved den store presteskulen «Collegio Urbano de Propaganda Fide» (1886—1892).

Han vart prestevigd i Lateran-Kyrkja 22. november 1891 av kardinal Parocchi. Då studietida i Rom var til endes sumaren 1892, kom han heim til Noreg, og vart med ein gong utnemnd til kapellan ved vår Frue kyrkja i Trums. Tri år etter vart han sokneprest ved same kyrkja. I 1897 vart han flutt til Oslo og sett til kapellan ved St. Oavs kyrkja og lærar ved barneskulen der. Eit halvt års tid seinare vart han sokneprest, og stod i dette embetet like til 1923. Då han so hadde vore prest i Arendal eit år, av helsegrunnar, vart han provikar og samstundes sokneprest ved St. Hallvards kyrkja i Oslo. I 1925 vart han utnemnd til paveleg ære-kammerherre og fekk tittelen *monsignore*. 11. oktober 1928 vart han utnemnd til apostolisk administrator, etter biskop Smit

vart kalla til Rom. Den 13. mars 1930 fekk han melding um at paven hadde sett han til biskop.

Han vart vigsla i Rom pasjonssundagen 6. april av kardinal Wilhelm van Rossum med tittelen Biskop av Selja, til minne um sambandet med den gamle tidi. Andre dagen etter var han inne hjá paven, Pius XI, som tala lenge med han og gav han ein framifrå ven bispering, og velsigna han og folket og fedrelandet hans og sende gavor og helsingar med han.

Bladi våre skreiv vent um bispevalet. Det kjendest som ei ære for heile landet. «For Offerdahls sterke og samtidig milde personlighet var vel kjent også av hans protestantiske landsmenn,» skreiv «Morgenbladet», «og på alle, enten man var katolsk eller ikkje, gjorde det et tiltalende inntrykk, at den nye biskop denne gang blev en norsk-født.»

Heime var det mykje å gjera for den nye biskopen, mykje meir enn vanleg. For attåt alt anna kom fyrebuingi til den store minne-høgtidi i Trondheim og på Stiklestad.

Det var stride dagar i minnehøgtidi for den gamle biskopen, men han var reint som uppyngd å sjå til. Og ingen som var tilstades, kan gløyma han, anten han stod på talarstolen eller framfor altaret saman med ein engelsk biskop og tri biskopar frå dei andre Norderlandi, og mange prestar; det var som han skein av den velsigningi han lyste over kyrkjelyd og folk og land. «Alle blev som tryllebundet av hans ord,» skreiv eit Trondheimsblad. «Man følte det kom fra hjertet, og det fant også resonnanse i hjertet, enten tilhøerne sognet til den katolske eller den lutherske tro. Alle var på det rene med, at i Offerdahl hadde den katolske kirke fått en verdig primas i Norge.»

IV.

Men det var ikkje lenge biskop Olav av Selja skulde få styra det høge embetet sitt. I slutten av september reiste han til Holland, som på mange måtar hev gjeve den katolske kyrkja i Noreg stor hjelp. Der vart han møtt med den største fagnad og godhug. Men ferdi hadde teke på han. Lenge kvilte han likevel ikkje. Men so vart han heller bratt sjuk, og døydde i den hollandsk-norske heimen for systerne av St. Francis-kongregasjonen i Bussum, nær Amsterdam. Denne tidendi vart motteki med stor sorg i Noreg og alle Norderlandi, og i Holland. Alle måtte tenkja på det underlege samhøvet i at biskop Olav av Selja og erkebiskop Olav Engelbrektson døydde i same framande landet, den siste av dei gamle og den fyrste av dei nye katolske bispiane i Noreg.

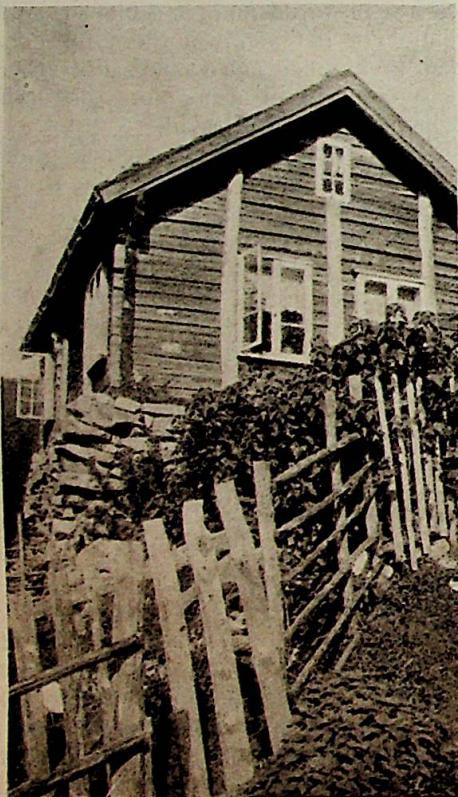
Biskopen hadde gledd seg til å høgtida femtiårsminnet um at han var uppteken i den katolske kyrkja i Bergen, og lengta etter denne minnedagen, 31. oktober same hausten. — Men heimferdi vart onnorleis.

Minnegudstenesta og heile gravferdi vart reint uvanleg høgtideleg og hugtakande.

Biskop Müller frå Sverige heldt sjelemessa og lyte

fredsigningi yver den norske embetsbroren sin. Ei umåteleg mannamengd hadde møtt fram, katolikkar og protestantar.

I minnetalen sin sa monsignor *Kjelstrup*, som hadde arbeidt saman med biskopen i mange år, m. a.: «Rikt rustet gikk vår kjære avdøde overhyrde til sin ophøiede livsgjerning. Med sitt store edle hjerte forstod han så godt å mildne sorgen og trøste bedrøvede. En varm og inderlig takk skal fra dette sted rettes til ham på alle de skriftebarns vegne som under hans lange geistlige virksomhet fikk nytte godt av hans rike menseskekunnskap og dype medfølelse med hjertesorg og sjelekval. — Og hvor elsket han ikke barnene! Med aldri sviktende kjærlighet tok han sig av dem og gav dem av sitt rike hjerte.»

«Kleivi».

Biskop Offerdahl hev framigjenom åri skrive ikkje so lite. Han var ei tid styrar for vikebladet «St. Olav», han gav ut fleire småskrifter, og sette um Davidssalmane og det Nye Testamente, frå Vulgata.

Alle sine dagar var han ein god nordmann og ein ekte sogning. Heimbygdi og folket der gøynde han stødt i kjært minne. Ikkje lenge fyrr han gjekk burt var der ein sambygding hjå han, som spurde um ikkje bispen snart vilde koma til Ofredalen. Jau det hadde han god hug til, svara han. Men kva skulde han gjera der når han ikkje greidde gå upp på Kleivi? sa han. — Å, det skulde nok verta ei råd med ridehest, meinte årdølen.

Det som mannen fester hjarta til, lyfter han opp eller dreg han ned, heilsaker eller vansaker han. Den gode kjærleiken tek til heime og tek heimen med seg i full truskap. Og imot denne solveggen er det me lyst sjå biskop Olav av Selja.

LARS ESKELAND.

Min beste bilferd.

Med lastebil til Oslok på Stiklestad.

Av Marie Knudzon, Ulleberg.

Denne artikkel tok 2. premie på «Motorliv»s julekonkurranse.

Jubileumsfester? Brustne illusjoner, for med brustne ankelsener ligger jeg her på mine gjerninger — et eneste lite feiltrin på et klossete lagt linoleumsgolv, vel å merke i hovedstaden.

Og mens jeg ligger her vandrer tankene tilbake til den tid da jeg var ung og uskyldig i bilsporten. Det er virkelig ikke lenger enn et par år siden at 100 kilometer i timen og bilulykker var terra incognita for mig. Jeg skulde forresten ikke nevne disse to ting i samme åndedrett, for de har ingenting med hverandre å gjøre.

Dengang oplevet jeg min deiligste biltur. Packard Z 127? Nei, jeg var ikke bileier dengang og turen foregikk på en ganske simpel lastebil i en mer enn almindelig dårlig forfatning, men med hele nyhetens og eventyrets charme over sig, og det var det som virket lokkende på mig. For jeg hadde aldri i mitt liv gjort en lang biltur før.

Det var i St. Olavs jubileumsår, at jeg hadde arbeidet alteret og diverse andre tunge gjenstander til et kapell på Stiklestad og så gjaldt det å få det hele opp på beste måte. En dreier, som hadde hjulpet mig med det rent håndverksmessige, hadde nettop kjøpt sig en gammel lastebil for noen hundre kroner, og så spurte jeg ham halvt i spørk, om han ikke kunde frakte hele stasen op til Stiklestad — og mig med på kjøpet.

«Jo, alteret og alt det annet kunde nok la sig gjøre, men ikke frøkenen selv, for det holder De aldri ut!» sa han.

«Det er betingelsen!» svarte jeg. Og dermed blev det. Den gamle dreier hadde i sitt 60 års lange liv aldri hatt en ferie, og da var det jo fristende endelig å få vite, hvad det vilde si å slippe å arbeide fra kl. 5 om morgenen og slite hele dagen for en stor families underhold.

«Vi kjører jo hele tiden langsmed jernbanen, trøstet jeg ham med, og holder jeg det ikke ut, tar jeg bare med toget.»

Vi skulde være fremme og ha allting oppsatt til den 29. juli. Jeg vilde bruke fem dager til reisen og hvile en hel dag i Trondheim på veien. Altså måtte vi starte den 23. Dreieren tok med sin tyveårige sønn, der var en flink chauffør, men knapt nok hadde vært utenfor sin egen bygd før. Men jeg skulde jo ut på eventyr og da var det bare et pluss.

STAVANGER	ARENDAL	
<p>KILOWATT LARS BØ Elektrisk Installasjonsforretning Stavanger Telefon 3119 – Engelsmindegate 15</p>	<p>J. E. Pedersen & Co. A-s Arendal Telefoner: 213 – 519</p> <hr/> <p>Kjøtt, Flesk, Pølsevarer Smørbrød pålegg Salteri – Røkeri – Hermetikk</p>	<p>Kjøp Deres ► Kolonialvarer Frukter og Delikatesser Billige priser, gode varer hos Ingvald Jenssen Kirkegaden, Arendal. Telefon 280</p>
<p>KOBBER- OG BLIKKENSLAGER FRED. OLSEN — WESSELSGATE 75 STAVANGER</p>	<p>Joachim Larsen Arendal ▼ Senger og Sengeutstyr</p>	<p>Nu kan De spare den kostbare kullfyring hvis De ønsker Kjøp en elektrisk ovn hos J. HUSEBYE TORVET – ARENDAL —</p>
<p>Alltid nyheter i Kraver, Kjolebesetninger, Knapper Spennere og Pyntesaker Hulsom, Plissé, Brodering etc. utføres pent og billig ● Plisséforretning R. Ruf Klostergården – Stavanger</p>	<p>Christen Engelskjøn & Co. Telefon 89 Kolonial- og Fetevareforretning Frukt, Tobakk og Cigarer Langbryggen, Arendal</p>	<p><i>Vi har specialforretning i</i> Ost og Fedeverer ■ S. Janssen A.s Arendal</p>
<p>FARVET GLASS ER DET MEST MODERNE — Stort utvalg! Billigste priser Bredrene Pedersen A.s Bredgaten 5, Stavanger</p>	<p>Arendals Farvehandel Kirkegate Arendal</p>	<p>SELSKAPSKAKER BERMALINEBRØD Alle sorter ◆ KAVRINGER BRØDVARER N. A. ANDRESEN</p>
<p>ALF SØRBØ Stavanger ! KOLONIAL OG SYDFRUKTER En gross Telefoner 1628 og 1228</p>	<p>O. RØEDS EFTF. VICTOR TAMBS – ARENDAL TELEFON 37 ETABL. 1857 ● Manufakturforretning Specialitet: Hvidevarer og Sengeutstyr</p>	<p>Sanitær- og centralopvarmningsanlegg for alle øiemed utføres til rimelige priser. Stort lager av sanitærutstyr, alle sorter rør og deler, gulv- og veggfliser, aut. elektriske pumper m. m.</p> <p>A. M. Halvorsen Aut. rørlegger Telefon 671 – Arendal – Telefon 671</p>

VINTERENS PASTILLER:

STERK OG MILD

25 øre
pr eske

STERK

BLIKKESKER MED SKYVELOKK

OSLO

A. Germetens Eftf.

Inneh. Wilh. Thielemann.

Stort utvalg i pølsevarer og paalæg, mange spesial-fabrikater.

Grønland 6—8.
Telef. 80255.

Filial: Pilestr. 7
Telef. 10738.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRAA

Ullevaalsveien 1, Oslo.

Telf. 14206, 11334.
Privat 58550, 64781.

OSLO

Smakfulle
Blomster-arrangement

Louis Syberg

Etabl. 1876
Akersgt. 20. Tlf. 24002, 20703
Telegr.adr.: «Amaryllis»

Rikt utvalg — Rimelige priser

H U S K

HANS EKJORD

Ass. FARVEHANDEL

St. Olavs gate 3 — OSLO

Gode varer — Rimelige priser

Fosserud & Unnemark

Finere kolonial
Utsøkte kaffesorter

Hj. Keysersgt. og Akersgt.
Telefon 10734 - 15319

Tlf. 16101 **Thorøns** Etabl 1900

Begravelses-Bureau

Akersgaten 65

Kister og Utslyr for Begravelser.

Elektrisk utstyr

Koke- og
varmeapparater.

A/S NORSK ELEKTRISK & BROWN BOVERI

Ø. Slottsgt. 8, hjørnet av Prinsensgt.

Telefon 21954.

De beste brød-
og bakervarer.

Omar Bruuns eftf.

Akersgaten 67 — 10 781 - 21 434

Filialer:
Kirkeveien 72.
Kinogården Stabekk.

Bruk norsk

ORIGINAL

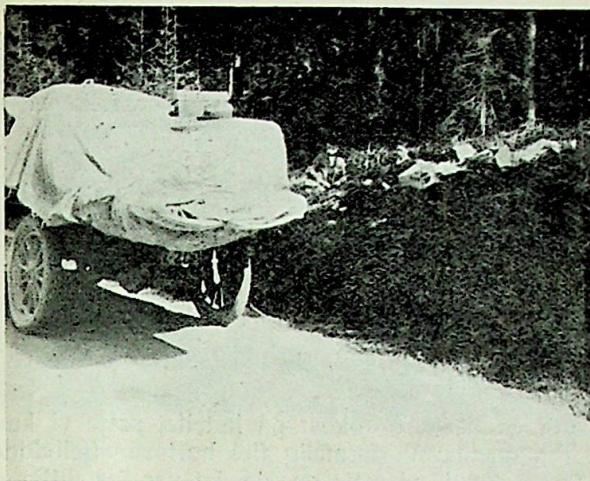
Farvebånd og Carbonpapir
til Deres skrive- og regne-
maskin fra

Juul-Andersens Fabriker

Citypassasjen — Tlf. 24 290

Gjør et forsøk — De blir tilfreds

Kjøp hos de averterende i vårt blad!

Leir mens motoren furtet!

Den største del av formiddagen tilbragte vi med å lasse på og dekke de dyrebare utskjæringer med pressninger i tilfelle av regn. Det blev i sannhet et imponerende lass, som drog avsted etter at vi hadde satt til livs diverse koppar kaffe og ferske hveteboller for å styrke oss til ferden. På forhånd vil jeg si til værgudeenes pris, at de smilte til oss på hele turen. Vi hadde næsten ikke en dråpe regn med undtagelse av, at da vi sent om aftenen kom inn til Oslo, var det mørkt og regnet og glatt.

På grunn av opbløtte veier hadde vi lagt ruten om Lågendalen, Vittingfoss og Hanekleivene. Jeg satt ved siden av chaufføren og skulde for første gang være kartleser. Dreieren stod på stigbrettet næsten hele veien til Trondheim. «Det har jeg som dreier vært vant til hele mitt liv!» sa han, og når det bare var to sitteplasser foran og ingen på toppen av lasset, var det ikke noe å gjøre med det.

Jeg kan med glede notere, at vi bare hadde en punktering den dag; motoren fusket styggelig på hele veien, men det skjønte jeg mig ikke på, så det gjorde mig ingenting. Derimot skjølv jeg av spenning, om vi skulle komme godt over det, hvergang jeg så automobilklubbens skilt, som mante til forsiktighet, når der var krokete veier. Ja, så naiv kan man virkelig være, når man ikke selv er bieleier!

Turen gjennem Lågendalen er skjønn. Høit opp i bunnen av dalen ligger den morsomme lille Hem kirke, som jeg lenge har hatt et godt øye til, men denne gangen måtte vi fare forbi for ikke å sinke oss på veien. Bare en gang kjørte vi feil, men vi delte straks feilen i tre og så blev den lettere å bære. Denne ideelle fredelighet varte under hele turen.

Efter en bedre middag hos venner av mig i Drammen — chaufføren drakk vistnok bare vann! — gled vi ved elleve-tiden om aftenen innover Drammensveien mot Oslo. At vi kom uskadt fra den affære er mig ennu en gåte. Glatt og mørkt med et veldig lass og en chauffør som aldri hadde kjørt i byen før!

Men alt var glemt da vi kom frem til Neuberggaten, hvor en smilende og vennlig Dominikaner hadde sørget for losji til bilen hos naboen Sontum og for mine to folk i selve klosteret. Den hvite skikkelse lyste op i mørket. Det er nemlig ikke bare på St. Gotthard at munkene er snille og hjelpsomme mot farende folk.

Næste morgen skulde vi dra videre, men hos Sontum erklærte man kategorisk, at *dette* lass aldri vilde komme op ad Dombåsbakkene med *den* bil! Punktum finale på eventyret! Men det hadde jeg ikke til hensikt å finne mig i. Det gjaldt bare å finne en utvei, og den fant vi. Enten måtte vi leie en ny lastebil, men det blev så enormt dyrt, at jeg straks avviste tanken, eller så måtte vi få lettet vår egen skrøpelige ditto og sende en del med jernbanen, hvilket ble gjort. Dagen i forveien hadde dekket ætt sig op i selve lasteplanet, og dermed hadde vi syn for saken, at vi hadde for tungt lass.

Den annen natt var det meningen å overnatte på Lillehammer; men forsinkelsen ved omlastningen gjorde, at vi ikke kom lenger enn til Hamar. Men der blev vi budt å bo på verdens mest idylliske sted hos de mest elskverdige mennesker man kan tenke sig. Men ti min munn! Jeg tør ikke her røpe navnet på dette lille paradies på jorden; men man finner det ved Mjøsens bredd, og vær trygg, at alle dyrene er der!

Da jeg næste morgen skulde se mig i speilet, blev jeg ikke lite forskrekket over det billede som møtte mig: To store røde øyne, som stod på stilk, stirret imot mig! Var det virkelig mig? Ja, støv og sol i en åpen bil var nok ikke til å spøke med.

Efter en kjærlig avskjed med mine værtinner og forsynet med solbriller fortsatte vi ferden ut i det blå uten noe bestemt nattelosji for øye. Men jeg glemte jo rent å underrette om gårdsdagens punktering; den skjedde, mens vi stod stille i en av Hamars gater!

Ja, solen strålte fra himmelen den blå, og idag skulde jeg da endelig, hvis alt gikk godt, få se Dovre. Men den som ikke var i godt humør det var motoren. Under stadig mere fusk og fanteri fra dens side sneglet vi oss olover Gudbrandsdalen. Rett som det var nektet den

Snehetta var sur men Fokstua bli.

å dra oss opover bakkene. Hvordan i alverden skulde det så gå i Dombåsbakken, som alle skremte oss med? Men den tid den sorg, det gikk nok det også, for frem måtte jeg.

Den deilige natur lot mig glemme både diverse punkteringer og maskinskader. Var motoren trett og lei satte vi oss ned ved elvebredden og spiste medbragt pølse og brød til elvebrus og et lite glass mild, gyllen bordeaux. Eventyret var virkelig lyslevende der!

Det er i grunnen utrolig, hvor langt man kommer med tålmodighet, fredelig samarbeide og godt humør, for da klokken var halv ti hadde vi kravlet oss op helt til Dombås. Der fant vi et utmerket reparasjonsverksted, som utbedret den allerverste skade. Det var enda ganske lyst, og jeg besluttet, at vi skulle forsere den fryktede bakke enda samme aften. Så slapp vi da å begynne den næste dag med en så stor kraftanstrengelse, for om aftenen skulle jeg etter gammel avtale være fremme i Trondheim.

Fra Stiklestad.

På hotellet var der jazzing, og jeg lengtet bort. Jeg kan likesom ikke finne mig tilrette i det, at folk skal stenge sig inne med den slags bylarm midt om sommeren, når man har naturens vidundere å by på som deroppe på Dombås.

Foran og stadig rett opover så vi bakken bukte seg som et lyst bånd i skumringen. Nederst begynner den med en lumsk liten slyng, akkurat nok til, at man ikke kan sette full fart på med det samme. Men vi startet med godt mot, det var jo ikke så langt til Fokstua, hvor jeg vilde vi skulle overnatte. Jeg tenker vi kom op omtrent halve bakken, og så sa motoren stopp! Vi lokket og lurte og skjøv, men ingenting hjalp. Ja, der stod vi bommende fast midt i natten, ikke en sjel å se! Situasjonen syntes helt håpløs. «Sankt Olav,» sa jeg, «jeg reiser med ditt alter, og jeg må frem!» Og enten man vil tro det eller ikke kom der ut fra mørket på toppen av bakken noen minutter etter en svær, tom lastebil, som hadde et tykt taug med sig. Den vendte og trakk oss opover bakken. Fra den tid av gikk motoren uklendarlig.

Jeg glemmer aldri turen på høifjellet den natten. Da tapte jeg mitt hjerte til Dovregubben og lengter bestandig tilbake til hans trylleland.

Så kom vi da frem til Fokstua, hvor folk så med undrende øine på den dame, der arriverte midt om natten på et så merkelig lass.

Den næste dag var jeg tidlig oppe. Snehetta hadde tilhyllet sitt ansikt, men der var så meget annet å se på, at jeg ikke tok mig nær av at skjønnheten var sur. Dreieren og hans sønn hadde vært enda tidligere på benene. De hadde vært oppe ved den evige sne for å kaste snebold. De bragte med sig en håndfull isranukler, som er rørende i all sin nøisomhet, der de vokser like innved snebreene.

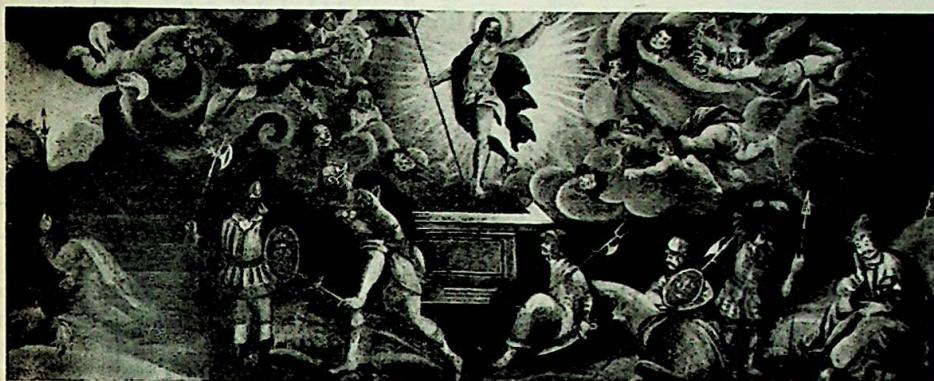
Efter en bastant frokost på hotellet satte vi kursen for Trondheim. Vi formelig fløi bortover fjellviddene, og farten kunde vi sette op, da det var for tidlig til å møte andre biler. Det var med sorg i sinn, at jeg så det begynte å bære nedover igjen. Veien blev smal og lå på mange steder som klint inn til fjellet, mens den strie elv bruste langt nede på den annen siden.

Og så kom vi da ned og frem til Trondheim til fastsatt tid. Min manglende bagasje, toppen av lasset, som vi hadde skåret av i Oslo, var allerede kommet frem. Da jeg hadde ordnet med plass til bilen, losji til folkene og mig selv, smakte det herlig å krype ned i badekarret. Jeg skulle gjerne ha ligget der hele natten, for ved ankomsten var jeg så støvet og sliten, at man ikke kjente mig igjen engang!

Den næste dag skulle vi altså hvile; men det var det ingen av oss som hadde lyst til, og vi besluttet å fortsette til Stiklestad, og vel var det, for vi hadde mistet en viktig søile på veien, opdaget vi da vi kom frem. Turen Trondheim—Stiklestad var ikke behagelig, da der var altfor mange biler på veien, og jeg var glad, da vi kom vel frem. Og så begynte utpakningen og opsettningen av alteret og alt det annet i det lille nybygde katolske kapell. Søilen blev dreiet i en fart hos en flink dreier i Værdalen og maling hadde jeg tatt med mig for alle tilfelles skyld.

Alt hvad jeg oplevet under Olavsfestlighetene hører ikke hjemme her. Likeledes får jeg ikke anledning til å skrive stort om hjemreisen med de morsomme uvante oplevelser som å plukke multer i høifjellsmyrene og se på lemmen, som flyktet inn under buskene med en rar, skrattende lyd. Da hadde jeg mere tid til denslags små observasjoner enn på opreisen.

Denne gang tok vi turen gjennem Østerdalene, punkterte som sedvanlig, men værst i Røros, hvor vi sent om aftenen måtte se å få tak i et nytt dekke. Hu, hvor jeg frøs! Det smakte derfor deilig å bli mottatt hos forfatteren Ivar Sæter og frue med et stort flammende bål og varme vafler. Den morsomme gamle ættegård med gress på takene var verdt et kapitel for sig selv, men det er en annen historie, som Kipling sier!

Gl. norsk kirkekunst: Epitafium i Bamle kirke.

Påskehymne.

Fri bearbeidelse av Gregor
den stores udøelige hymne:
«Aurora coelum purpat».

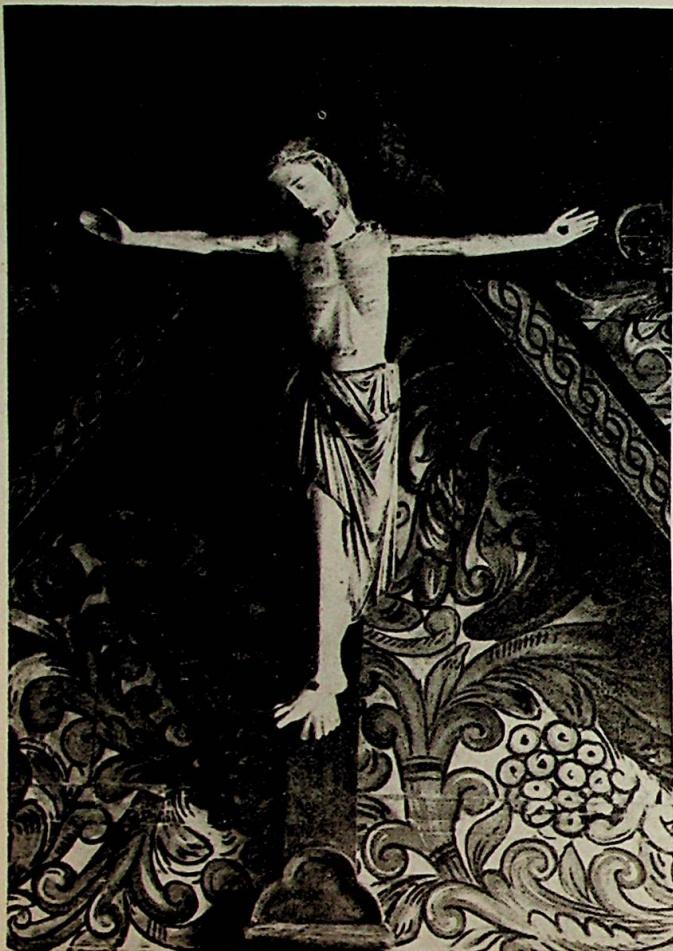
Hil dig, gullkledde gry,
hil dig, strålende dag,
der du stiger av rødmende hav!
Hør, det kimer mot sky
i et jublende jag,
ti vår Frelser har reist sig av grav.
Og der toner og klinger et lovsangens kor
i den hellige vårmorgens prakt,
mens i solglans forgylles den våknende jord:
Brutt er dødens og helvedes makt!

O du salige stund,
o velsignede natt
som var vidne til Frelserens seir.
Mens all jord lå i blund
kastes liksvøpet bratt
og der jubles i englenes leir.
Og på stormsterke vinger der bæres et bud
- o så vide om land, over hav -:
han har vist sig i sannhet som Frelser og Gud.
ti han doeler ei mer i sin grav!

O I kvinner som framt
i det demrende gry
gikk til graven med hastige fied -
se kun inn: her er tomt
men i gravstenens ly
står en engel som lyser av fred.
Dypt i avgrunnen hyler all helvedes kryp,
der er skingrende klage og vé,
og det stønnes av kval i det nattsorte dyp,
hvor ei stråler av sol er å se.

Hil dig, påskedags sol,
hil dig, hjertenes drott,
som har vunnet det veldige slag:
Fra din strålende stol
i det himmelske slott
hør vår lovsang og jubel i dag.
Tenn ditt hellige lys i formørkede sinn,
åpenbar dig i stjernenes krans,
led de famlende fied mot din herlighet inn,
til vi ser dig i evighets glans.

R. Kjelstrup.

Røldalskrusifikset.

Det mest navnkundige av krusifiksene som er bevart fra vår middelalder er Røldalskrusifikset.

På den som stille og alvorlig betrakter dette gjør det et dypt inntrykk. Det er en vidunderlig, ophøiet og overbevisende fremstilling av Jesu død på korset, og det ligger nær å tenke at den tid som har kunnet danne et slikt underbart krusifiks må ha hatt sterke religiøse tendenser.

Uvilkårlig ønsker man å få vite litt om den som har skåret det, men århundrer er henrunnet siden det blev til, og man finner intet optegnet herom. Derimot knytter der sig et vandresagn til krusifikset som går ut på at det er funnet på Statthavet av to gudfryktige og fromme fiskere, hvorav den ene var blind.

Det var en strålende sommerdag de drog ut på fiske, og mens den ene var optatt av å beskue og beskrive havets skjønnhet holdt den blinde fast på snøret. Han fikk et vermodig drag over sitt ansikt, og sukket dypt, for han tenkte vel på den gang han selv kunde se det alt-sammen. Da syntes han det nappet i snøret, og da han drog i det, kjentes det så tungt at han blev rent for-

skrekket. De halte og trakk i det begge to, og da de endelig fikk det op, var det et krucifiks. Den blinde som satt og følte på korset, kjente plutselig slik svie i øinene, og da han tok fingrene fra korset og gned sig, fikk han med én gang synet igjen. Han blev såre glad og knelte ned og takket Gud for hans store miskunnhet. De bestemte sig straks til å forære det til en kirke for at andre også kunde få velsignelse av det, men de var ikke riktig sikker på til hvilken kirke de skulde skjenke det. De styrte båten henimot den som lå nærmest, men da blev korset så tungt at de ikke formådde å løfte det ut av båten, og det gikk ikke anderledes da de nærmet sig de andre kirker, det var like tungt. Men da de nådde frem til den strand, hvorfra veien førte op til Røldal, deres eget hjemsted, blev det så lett som en fjær og de trodde derfor at det måtte være det riktige å forære det til Røldal kirke.

Røldal lå i tidligste tider ensomt og utilgjengelig — i en senkning i en stor fjellmasse — og veiene dertil førte over bakker og høye fjell både fra Suldal og Hardanger.

Kirken var en av våre såkalte «lovekirker» — de kirker hvortil man gav løfter om en stor eller liten gave, når man blev hjulpet i nød —. Det var ved hjelp av disse gaver at mange fattige bygger i middelalderen kunde se sig i stand til å oppføre, opprettholde og vedlikeholde sine gudshus.

Det var en liten uanselig, enskibet stavkirke, men ryktet om dens hellighet gikk viden om, ikke minst på grunn av krucifikset, som man mente var årsak til mange menneskers helbredelse. Store skarer av pilegrimer har besøkt den helt fra middelalderen av og langt inn i det 19. århundre, og det skal være den siste kirke her i landet hvortil pilegrimene valfaret. Det siste besøk skal ha vært i 1835 den 6. juli, som etter gammel regning var St. Hansdag — den dag som man fra langt tilbake i tiden hadde holdt som kirkens viktigste helg. — Men gamle folk forteller, at helt inn i

Røldal kirke før restaureringen.

BERGEN

CARL HARTWIG A-S

TELEFON 1330 – FORENINGSGATEN 1

Artikler for Syke-
og Barnepleien

Forbindingssaker – Toilettartikler

**Herre- og Dameskotøi
i godt utvalg**

**Stavanger Skofabriks
Utsalg**

DOMKIRKEGATEN

! Bryllupsgaver
Forlovelsesringer
Sportspremier

Gullsmed

Brødrene Lohne

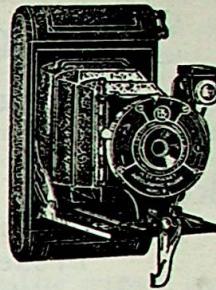
Olaf Kyrres gate 32 (rett over Eldorado)

S. DREVELIN

Kirurg. Instrumentmaker

Chr. Michelsens gate 5

Telefon 3181 – Bergen

KODAKS

OG

KODAK-FILM

GIR ALLTID
GODE BILLEDER

**A.s Wernæ
& Gulbrandsen**

De er sikker på alltid å få det
beste der kan skaffes til Deres hjem av

Manufakturvarer og Sengeutstyr

når De henvender Dem til

Sverre W. Monsen

Tidligere Andr. Monsen

Kvalitetsarbeide får De hos **Fotograf Bøbak A.s**, Storjohanns Hus, Bergen

DET ER NU ALMINDELIG KJENT AT:

**Jordans Kaffe
er den beste**

Telefon 0537

Etableret 1896

ALLE KOLONIALVARER SENDES PÅ KORT VARSEL

HAUGESUND

**HAUGESUND S
KULLDEPOT A-S**

Telefon 2420 – 2453

Telegramadresse -BUNKERS-

Sjur Lothe & Co. A/S

Haugesund

A. B. C. Code 5th Edition

Telegramadresse: SJUR

Skibshandel & Fiskeriutstyr

Import & Eksport

Altaskifer

er i kvalitet, utseende og pris fullt
konkurransedyktig med de aller
beste i takskifer

Prøver og priser tilstilles på
førstelengde

V. B. CO.

**A-s Vestlandske Bygningsartikel Co.
HAUGESUND**

Teleg. Vebeco – Telefon 1296

BERGEN

A. J. Schjøtt & Co. L/L
Tyskebryggja — Bjørgvin.

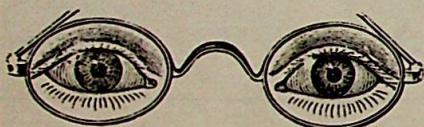
Norske Flagg i ull og bomull — **Vimplar**
Bergingstog for brand
Presenningar
Fiskesnører

Telefon: 0820.

Telegr.: „Livbelter”.

Bennett's Reisebureau

Billetter til alle steder i inn- og utland. Tlf. 10032-13519

J. Solberg Hansen Strandgt. 1, indgang Torvet.

Moderne Guldvarer
Sølv- og Pletvarer
Altid godt utvalg

Theodor Olsens Effl.
Smaastrandgaten 4.
Bergen.

Vestlandets störste
Mode-
Manufaktur- & Utstyrsmagasin
Sundt & Co
BERGEN

FREDRIKSTAD**NORSK ULLGARN****«Anemone»**

Lett og perletvunnet. Forlang garnet med blåveismerket. Alle moderne farver.

«Sport»

Ett tykt, godt garn som De raskt strikker en jumper eller guttegenser av. Føres i melert og ensfarvet.

BERGEN

A/s Smith Sivertsen
Bakerier & Conditorier
Bergen

FLORAS**SANA****MARGARIN**

God til alt husholdningsbruk

A.s Smørfabriken „Flora”
av 1903 — Bergen

Brødr. Rosenlund
A/S

Colonialvarer

Specialiteter:
Kaffe — The

J. O. SOGN NÆS
GAMLE NYGAARDSVEI 1, BERGEN
TELEFON 1711.

Vilt- & Fetevarerforretning

Prisbelønnet for spekeskinker og gode fetevarer.

JERNVÄRER
KJØKKENUTSTYR

Telefon
0839
5393
Bergen

P
STENDER
A/S

Anton M. Olsen

Urforretning — Bergen
Olaf Kyrres gt. 1—3—5
(Hygea)

anbefaler sit store lager av alle sorter
ure til billigste priser.
Telefon 3035.

50-årene kom folk, som hadde det ondt, langveis fra til Røldalskirken for å finne lægedom og trøst.

*

De sakkynlige på kirkekunstens område hevder at Røldalskrucifikset er et norsk, antagelig vestlandsk, arbeide, som skriver seg fra midten eller 2. halvdel av 1200 årene, og fremsetter den hypotese, at dets tilblivelse skyldes Stavanger bispestol eller kulturkretsen omkring Håkon Håkonssøns hoff i Bergen.

Det blir av mange som ser det nu, etterat de oprinnelige farver ved restaureringen i 1920 blev fremkalt, tatt for å være et emaljekrucifiks, på grunn av de mange vakre, spillende farver. Det har kanskje også fra begynnelsen av vært meningen at det skulle virke slik. Det har nemlig en sortaktig farve lasert over grønt og rød farve lasert over gult. Lenderkledet er delvis forgylt med sort kant og delvis dempet blått. Hår og skjegg og krone er forgylt med fine sorte tegninger. Det er et strengt gotisk arbeide. Selve krucifikset er 85 cm. høyt og er forarbeidet av ek, mens korset er av furu.

*

Nu det er ikke lenger noen vanskelighet å komme frem til Røldal, forholdene er helt forandret, og få bygder i vårt land har så fortrinlige veianlegg. De fører gjennem ville og naturskjonne strøk, går tvers gjennem hele prestegjeldet og forbinder det med Telemark, Ryfylke og Hardanger, idet Røldal er blitt et knutepunkt for en av de store forbindelser mellom Østland og Vestland.

Signe Sandberg.

NY BOK

av A. J. Lutz, O. P. :

Den katolske religion, fremstillet for moderne protestanter.
(I kommisjon hos Olaf Norli).

Vi henleter alle sannhetssøkende menneskers opmerksomhet på denne bok. Ti er man syk, går man til en læge — bygger man

hus, går man til en arkitekt — vil man ha besvart juridiske spørsmål, går man til en sakfører — vil man vite beskjed om katolisismen, går man til en katolsk prest.

Har man overhodet religiøse interesser bør man derfor ikke forsømme den anledning som denne bok frembyr til å orientere sig i den katolske livsanskuelse, som her fremstilles objektivt og klart. Vi skal senere nærmere redegjøre for bokens innhold.

Red.

Gutten som vilde gjøre sort til hvitt.

I

En lang støvet landevei, skinnende sol og en svart unge under et nypekjerr. Var det ikke for kjerret, så skulle man tro at det var Sahara og ikke i en utkant av Oslo man var. Men solen og den svarte gutten var virkelig nok. Basse var mulatt.

Han holdt på å bygge slott av stov, skorstenene og dørene var av pinner, og i slottsgården plantet han trær av prestekraver og løvetann. Det lignet et keiserslott — og det falt aldri sammen som byggverkene til Erik og Karl. Han visste nok hvorfor — det var fordi Solveig bodde der inne, og så bad han til Gud om å la slottet stå for å skåne kvinner og barn.

Han var så optatt av sin lek at man ikke skulle tro at han merket den lille piken som listet sig forsiktig frem bak ham for å skremme ham — men plutselig snudde Basse sig rundt.

«Ærsj, aldri kan jeg klare å skremme dig,» sa piken bak ham, «jeg gikk så stille som en mus.»

Gutten lo med munnen fra øre til øre. «Ja, men frokenen sier også at jeg kan høre gresset gro, og det sier mor at jeg har arvet efter far.» Piken rystet på sitt lyse hode. «Jeg tror at det er fordi du er svart, og derfor kan du lage så fine slott, og stupe kråke over bordene.»

Basse lo likeglad, og gav sig til å plante en allé i slottsgården. Det var litt vanskelig, men når han dynget opp jord rundt stilkene, og spytte på det, så stod trærne.

«Her skal vi bo, Solveig, når vi blir gift, — og jeg skal være keiser.»

«Ja—a,» Solveig så kritisk på slottet. «Men vet du hvad, Basse, trærne er vel ikke hvite og gule!»

«Det er mine ihvertfall.» Basse var straks ferdig til å forsøve sine vakre trær. De dumme hvite barna kunde aldri la dem være i fred, de skjønte ingen ting, ikke Solveig heller.

Hun lo hånsk. «Så dum du er. Trær er grønne!» Og dermed tok en liten hvit hånd rundt trærne og rykket dem opp. Det gjorde vondt i Basse, nesten like så vondt som den gangen Erik ikke ville låne ham sin fine nye farveblyant, enda han tilbod ham 5 øre for det. Basse hadde grått timen igjenom, mens Erik skrev hele alfabetet tre ganger ut med blyanten. Og nu hadde Solveig ødelagt alléen hans, og ville sette kjedelige grønne grener istedet. Det blev for meget for Basse.

«Jeg vil ikke ha de stygge trærne i min slottsgård,» skrek han, og odela hele slottet i en fart med de bare bena.

Solveig knep munnen sammen, — den lignet en strek på tavlen. «Så kan du gå bort å gifte dig med en som er like så svart som du selv er, jeg vil ikke ha barn med svarte haler — bæ!» — og borte var hun.

Tilbake stod Basse og hikstet. Hvad hjalp det at hendene hans blev hvite av støvet, når de var sorte, og hvad kunde det nytte å bygge slott til hvite piker når han var sort selv? Og hvad nytte det at han løp fortare enn noen av de andre guttene i klassen, når Solveig ikke vilde gifte sig med ham og få sorte barn? Solveig med det gule håret, de blå øinene, de røde kinnene — og i den grønne kjolen. Alle de vakre farvene som var Solveig.

Aldri før hadde noen holdt narr av ham fordi han var sort. Kunde han noe for at han hadde en sort far? Og dessuten var mor hvit, og bestemor var hvit. Og når en hvit mor kunde få et sort barn, så måtte vel en sort far kunne få hvite barn? Det måtte han spørre frøkenen om, hun visste alt.

Han tørret vekk tårene med en liten svart neve, som var som lysrød silke innvendig når den var ren, og gav sig i vei til skolen.

Frøkenen lukket opp selv. Hun så straks at hans lille fjes var grimet av gråt. «Men hvad er i veien, gutten min?» «Ingen ting, værs' god!» Han gav henne en håndfull markblomster som han hadde revet med sig i farten. Frøkenen takket, og satte dem straks i en fin skål, skjønt det nesten bare var hodene han hadde fått med sig. Basse stod og drog i blusen, vilde ikke sette sig ned. «Nå, hvad er det så du vil, Basse?» spurte frøkenen til slutt. Så før det ut av ham: «Frø—frøken, kan ikke en sort mann få hvite barn hvis han ber Gud riktig mye om det?»

«Hvorfor spør du om det, Basse?»

«Jo, for Solveig sier — —,» ny gråt.

«Bry dig ikke om hvad Solveig sier. Hvad gjør det om du ikke får barn som er helt hvite hvis de bare er pene — ja kanskje penere?»

«Me—med blå øine?»

«Ja, med blå øine.»

Basse stakk avsted uten et ord mer, han var trøstet. De kunde få blå øine, og da var det det samme med det andre. Bort til Solveig for å si at de kunde få blå øine og bli nesten hvite — deres små keiserbarn.

Men bestemor ventet med grøten, og Solveig spiste vel også. Dessuten — han vilde ikke gå til henne med en gang, like etter at hun hadde sagt det til ham, nei heller vente til på skolen imorgen.

Frøkenen hadde puttet en drops inn i munnen på ham før han løp. Hvorledes var det, hadde han slikket av all farven, tro? Nei, enda var det tydelige sorte og røde stripene i alt det gule. Basse vaklet et øieblikk, og stirret betatt inn i de klare farver. Nei, hun skulde ha det imorgen, innpakket i lysrødt silkepapir, med et gult cigarbånd rundt. Så blev Solveig glad.

Neste dag satt frøkenen oppe på kateteret og tok imot gratulasjoner, det var hennes fødselsdag. Basse hadde blomster med, tett presset sammen av hans små varme hender. Solveig kom med liljekonvaller, så duggfriske at man ikke skulle tro at barnehender hadde rørt ved dem. Basse passet på å gå op til frøkenen like samtidig med henne. Han listet sig bak Solveig, åpnet en av de motstrebende små hender og puttet dropspakken inn i den. Hun så så sot ut med den vesle trutmunnen sin, at Basse måtte, måtte sperre op sitt store gap og snappe etter henne. Han hadde gjort det så ofte før for moro skyld, men idag talte hun det ikke.

«Frøken, Basse biter,» sladret hun og sendte ham et knusende blikk.

Basse blev så liten og snudde og dreiet sig til alle kanter for å komme vekk fra de øinene.

«Hvad for noe?» sa frøkenen og snudde sig. «Hun er så liten —,» forsøkte Basse å undskynde sig. Frøkenen lo, og gjorde ikke noe ut av det.

Men da Basse gikk forbi benken til Solveig, böict hun sig frem og hvisket opp i ansiktet på ham: «Menneskeeter!»

Men *det* klarte ikke Basse. Han kastet vesken, før ut av værelset, gjennem skolegården, ut på veien, langt avsted. Han hørte frøkenen rope, et par gutter begynte å springe etter ham. Men Basse visste at han løp fortare enn noen annen i verden, og nu vilde han ikke komme tilbake før Vårherre hadde gjort *ham* hvit også. Han løp og løp. Nu var det ingen som ropte etter ham mer. Plutselig slo det ned i ham. Kalkgraven! Ja, *det* ville han! Så kunde han da endelig bli hvit. Men det sved forferdelig, det husket han fra den gang han fikk et ganske lite stenk i ansiktet. Men blås i det, han vilde forsøke. Og når Vårherre så at han torde det, så vilde han nok trylle det hvite inn i ham. Og Solveig! Så forbausest hun skulde bli. — Hun vilde straks legge armen rundt halsen på ham når hun kjente ham igjen på øinene. Og så vilde hun aldri mere kalte ham menneskeeter, men bare være stolt av ham fordi han torde gå i kalkgraven. I grunnen blev han vel ikke hvit hvis ikke Vårherre hjalp ham, men frøkenen hadde sagt at Vårherre alltid hjalp når man virkelig trengte til det.

Her var graven, like ved gården til Solveigs far. Sats, et hopp like midt nedi, en dukkert, op igjen med en gang så gjorde det visst ikke så vondt.

En, to, tre. Et plask — og et skjærende skrik — —

Få minutter etter blev et lite hvitt legeme båret over til Solveigs hjem. Det rølte sig ikke.

II

Hvorfor kunde han ikke vinne over de guttene — hvorfor holdt de ham igjen med glødende tener? I gamle dager gikk de på glødende jern for å bevise at Kristus var størst, eller også bar de det i hendene. Han gjorde begge deler, å hvor det sved og brente. Så hadde han altså ikke trodd nok, for da var han vel «forblitt uskadd» som det stod i bibelhistorien. Å nei, å nei, nu slo det flammer ut av jernet og brente bestemors hus og ham med. Ilden hadde allerede fått tak i ullhåret hans, men det gjorde ikke så meget — så blev det kanskje slik som på de hvite barna. Nei, det var jo ikke noen ildebrand — nu gikk han i en skog av brennenesler, de rakte og strakte sig op over hodet på ham.

Hyss, var det ikke en lys stemme som ropte på ham langt borte? Solveig? Da måtte han se å komme ut av brenneneslene, han måtte. Med ett blev alt så stille, han var midt inne i en rød tåke med dansende gule flekker, og nu hørte han stemmen meget nærmere: «Basse, Basse!»

«Solveig?» — «Ja, Basse, gjorde det vondt?»

Ja, det sved over det hele, men var det virkelig brennenesler? Basse så sig om, hodet var så tungt, men han kunde da bruke øinene. Så fint som det var her, hvite senger, hvite bord, hvite gardiner. Og selv var han hvit også — men det var av alle forbindingene han var hyllet inn i. Undres om han var hvit i ansiktet?

«Nu skal du ligge rolig, gutten min,» sa en dyp stemme i nærheten. Men da hadde Basse sett sig selv i speilet. Han så

et lite sort fortrukket ansikt, ennu mørkere sort mot alt det hvite. En dyp skuffet jammer lød i værelset; de store mørke øinene hadde et uttrykk som hundens idet dens herre skal skyte den. Og tøistrimlene blev levende, de snodde sig tett og kvelende rundt ham. Ut fra alt det hvite skjot ildtunger, de hvislet og åt sig gjennem hans verkende kropp helt inn der hvor det banket så rart. Det var slanger! — Han var hjemme i sin fars land, hvor de ligger i sandet og bare venter på en naken fot, og så kravler de op og sprer edder og gift. Så visste Basse at han måtte dø. Dø! Men da kom han jo i Paradiset, og der var også en slange, det hadde frøkenen fortalt. Kanskje det var den som hadde fått tak i ham, men da vilde nok Vårherre komme og jage den bort. Undres på om han vilde komme hvis man ropte på ham?

«Vårherre, Vårherre — — Vårherre,» hvisket en liten ru stemme. I det samme var det som om ildslangen slapp sitt tak, ildtungene hvislet ikke mere, og alt blev så deilig og kjølig, — ja, og hvitt! Det jublet i Basse, en stor salighet fylte ham, for nu husket han at frøkenen hadde sagt at i Paradiset blev først alle mennesker hvite! En lys stemme ropte — en hel masse lyse stemmer ropte — og nu kom de, de hvite engler med gullkrans om hodet.

«Sol —,» hvisket negergutten på den hvite puten. De hårdt lukkede hender åpnet sig, — de skulde aldri mere bygge slott av stov.

Hos faren og moren.

Et Kongsberg-brev.

Sigmund og Birger Ruud har allerede i flere år vært blandt våre første på ski-idrettens område, men særlig i denne vinter er det lykkes dem å overgå sig selv og hverandre slik, at vi rolig uten å beskyldes for by-patriotisme kan si, at de to gutter ikke alene er Norges men også verdens beste skiløpere. Da nu psykologien lærer oss om arvens og miljøets betydning oppsøker vi «Bollans» og «Billerns» foreldre på Kongsberg, den gamle sølvverksby ved Lågen, som har fostret så mange eminente skiløpere — man sier jo for spør at deroppe blir barna født med ski på bena!

Her er Sigmund og Birger opvokset sammen med sine søskener og guttenes far, kemner Ruud, har selv drevet med sport siden han var en neve stor, og drev etterpå med sine fem gutter, da de nådde samme minimumsstørrelse. —

Fru Ruud treffer vi i det koselige hjem i «Flåren», og hennes hjertevarme velkomstsmil forteller oss mer enn ord, at de egenskaper som gjør hennes barn så populære ute, må henføres under begrepet «arv». Vennlig og interessert i andres interesser og gjøremål — de samme egenskaper som gjør sønnene til så utmerkede sportskamerater — er fra Ruuds gode humør og gode hjertelag bekjent i bergstaden og forøvrig langt utover blandt de mange, som gjennem barna er kommet i berøring med hjemmet.

Selvfølgelig spør vi først om hun aldri er redd for guttene sine.

«Nei,» svarer hun, helt fra de var bitte små har hun vært vant med at de drev med sport, og på den måte har hun levet sig inn i det. En annen ting er, at hun ikke vil plage sig med unødig angst — et uheld kan inntrefte nårsomhelst og hvorsomhelst, og hvor lite der skal til viser det, som Sigmund var utsatt for i Villars. Først hopper han 86 meter i en bakke og står — så kjører han ut for et tre meter høyt stup og ødelegger benet. Hun hadde aldri satt sig imot at guttene drev sport, da de alltid passet sitt arbeide ved siden av og sporten for dem bare var en god anvendelse av fritiden. Sportsinteressen var hos alle fem gutter så utpreget, at det var klart at det var faren som gikk igjen i dette. Som liten hadde Sigmund bare lyst til å hoppe — kunde han ikke få andre hopp så tok han tiltakke med kjøkkenbenken og hoppet op på den og ned av den uavlatelig til han kom i de riktige bakker.

«Og guttene har ikke tatt skade av å bli hyldet som konger og feiret på alle måter?»

«Nei heldigvis,» smiler fruen, «guttene er like naturlige og like snille som da de var små. Det er ikke gått dem til hodet — enda da! Der er jo så mange som synes de blir svært så store karer hver gang de oplever noe slikt og blir en sann plage for sine omgivelser. Men guttene mine vet at de er avhengig av publikum, og at det publikum som hylder dem sterkest også er det publikum som forstest glemmer, når de ikke lenger kan tilfredsstille dets krav. De fleste skiløpere er forresten greie å ha med å gjøre. Jeg treffer jo så mange av dem når mine gutter tar dem med hjem.»

«Hvad mener De om rekordhoppene?»

«Jeg kan ikke si jeg liker dem, men også her har publikum skylden. De forlanger lange hopp og tenker

Hr. Ruud og frue i sitt hjem.

Hr. Ruud med sine fem gutter.

ikke det spor på dem som skal gjøre hoppene. Publikum vil ha sensasjon for enhver pris.»

«Er det sant, fra Ruud, at De aldri har sett et hopprenn? Det høres jo fantastisk ut, at De som er mor til så mange storhoppere aldri har sett et rend?»

«Det er nok riktig,» svarer fra Ruud. «Jeg har ikke interessert mig slik for sporten at jeg har lett mig sluke av den. Jeg har nok å gjøre med å passe huset — det er mitt arbeid å gjøre hjemmet hyggelig for familien, og når man har fem gutter, forstår enhver hvad det vil si å holde disse i orden! Selv om de delvis er voksne — men så tar barnebarna fatt nu.»

I dette øieblikk kommer kemner Ruud inn — den landskjente «kemnern på Kongsberg». I de yngre år var det særlig skøitesporten som var hans interesse, og han har tatt mange premier på «skridtskor» — og er fremdeles å finne på skøitebanen, når der er stevne. Alltid elskverdig og villig med råd og dåd går han ikke av veien for å ta et tak med når det trenges — en evne hans verdensberømte gutter også er kjent for.

Vi på Kongsberg synes alltid, at der burde skrives en bok om «kemnerns» arbeide for ungdommens sportslige utvikling heroppe, for å skaffe den de best mulige forhold å trenne i — og vi har lovet oss selv og hverandre at engang skal han få sin honnør. Hele vinteren kan vi være trygg for å treffen ham på ski mot «Knuten», når dagens gjerning er gjort, for pliktmeneske som sine gutter er han i første rekke. Heroppe ved foten av denne mektige «Knuten» med den herlige utsikt ligger det lille eventyrslokket «Knutehytta», byens stolthet og de tilreisendes fryd. At den står der idag skyldes ikke minst kemner Ruuds iherdige arbeide ved siden av en rekke andre interesserte menn. Men hans interesse har strakt seg ikke alene til opførelsen, men også til den daglige drift og i omtanke for gjestenes velbefinnende. Før hytten

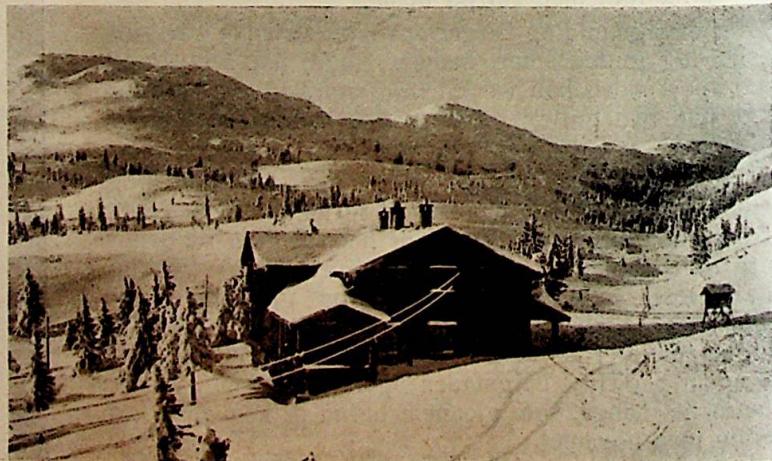
fikk sitt eget fjøs var det fast skikk at «kemnern» søndag morgen bar all den melk gjestene trengte til frokost opp selv. Og etterpå stelte han godt for sitt «barn», den såkalte «kemnerløipa» — «verdens fineste løipe» kalte en internasjonal turist den.

Vi får hr. og fru Ruud til å vise oss noen av de premier som guttene har tatt, og det er ikke få. Der er sølvpokaler fra de allerstørste til — nei, ganske små kan vi ikke si om noen av Ruud-guttene pokaler! Gaffler og skjeer som i en velassortert gullsmedforretning — der var begynt næsten å bli for meget sølv, sier fra Ruud — men så har heldigvis i de senere år premiene forandret karakter i hvert tilfelle ute i verden ved de store stevner.

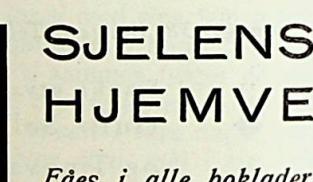
En herlig pokal av böhmisisk krystall og noen vakre statuetter illustrerer fruens ord — men morsomt er det å høre om Sigmund, som kom hjem fra en liten vinnertripp med fire klokker, en deilig grammofon, alt mulig elegant sportsutstyr og reiseutstyr og — fra Ruud smiler et moderlig stolthetssmil: «Det beste av alt: en glupende appetitt på å ta fatt på sitt arbeide inne i forretningen i Oslo.»

Vi får tilslisst et bilde av faren med sine fem gutter, hvorav den yngste trener til det største hopp: å hoppe over sine brødres rekorder. Alle sammen følger de ham med råd og vink som de gode brødre de er — og med et lyst og vennlig inntrykk av, at selv i våre dager streber ungdommen ikke etter sport som mål i sig selv, men bruker sporten som middel til å være sunde, glade og tilfredse mennesker, som ærer sin far og mor og som det derfor går godt i landet — forlater vi med takk for nu det Ruud'ske hjem.

Malm V.

«Knutehytta», fotografert av apoteker H. Tønsberg.

DRAMMEN	PORSGRUNN	PORSGRUNN
GERH. GREGERSEN DRAMMEN Kolonial Vildt & Fedevare TELEFON 650	R. O. HELGESEN ETABL. 1880 Finere Kolonial Delikatesseforretning <i>Porsgrunn. Tlf. 18 og 318</i>	CHR. S. HANSEN PORSGRUNN <hr/> KULLFORRETNING JERNVAREHANDEL GLASSMAGASIN BYGGEARTIKLER KJØKKENUTSTYR
Gustav Thielemann A/s Drammen Finere kjøtthermetikk <div style="border-left: 1px solid black; padding-left: 10px;"> Benløse fugler. Karbonader. Farcekaker med saus. Wiener- pølser. Fårikål. Erter, Kjøtt og Flesk. Leverpostei, m m. </div> <i>Utmerket Turistproviant. Kun 1. kl. varer.</i>	FREDRIKSTAD 	SKINNHVITT SAAPEKORN <ul style="list-style-type: none"> ◆ som gir den skinnende hvite vask ◆ som ikke ødelegger tøiet ◆ som i bruk er alle husmødres fryd
Gustav Bøhm & Søn A-s Bakeri og Conditori Alle slags brødvarer for sykehuser Diettbred og Tørkebred Konditorvarer <i>Gullmedalje Drammensutstillingen 1930</i>	DAME-STRØMPER BYENS BESTE UTVALG H. R. BRENNA FREDRIKSTAD	MARIE ELISABETH-LARSEN: <i>Fåes i alle boklader.</i> Nedsatt pris: kr. 2,00, innb. kr. 3,50.
<i>Kjøp Deres varer i</i> Carl M. Hansens <i>godt assorterte Kolonialforretning</i> Dropsfabrikken «Metier» Kamferdrops er av høieste kvalitet. Benytt Kaffebrenneriet «Mercur» Telefoner 210, 740. Drammen	Forlang det beste! Munkens delikatesser. GRUNDVIK & ABRAHAMSEN A-S FREDRIKSTAD	 Champagne ansjos. Østersansjos i Hummersause. Kloster sild. Champagne sild. Munkens sild. Appetitsild.
TØNSBERG Johansens Glassmagasin <i>(Tønsberg Glassmagasin)</i> <i>Fra norske fabrikker:</i> Middagsserviser – Vinserviser Kaffe- og Teserviser <i>Lave priser</i>		

FARVER OG VI OG VÅRT.

Vi lever i en farveglad tid — en tid hvor farver spiller en dominerende rolle takket være den enkelhet i form og den innskrenkethet i antall, som er løsenet for alt vårt husgeråd. Før i tiden var det møblenes stil, som preget en stue — korrekte i mange tilfelle: deres mangel på stil. Det var gardinenes fantasifulle ophengning i rynker og folder på kryss og tvers, som dominerte deres virkninger — billedenes antall og ikke tapetene, som behersket veggene — de flotte utskjæringer og de mange små og store søiler, men ikke treflatenes delikate årespill, som preget møblene — solvtoiets glimrende massivitet og ikke den enkle keramikkgenstands form- og farveglede, som opfylte hyller og bordplater — det var l'embarras de richesse det kom an på. Nu er enkelthet, enkelthet og etter enkelthet en — man tør uten å ta munnen for full si: eksistensbetingelse. De såkalte fordringer til livet har vi alle måttet stemme ned hvad det kvantitative angår — men samtidig har den evige trang efter det, som Sigurd Ibsen betegner som «det overflodige, som gjør en tobenet skapning til et menneske» avfødt hungeren etter farver og derved også utviklet sansen for den stemning, som de kan sprede over selv den enkleste stue og det daglige bord. Takket være denne nyvakte sans, denne nyvakte følelse for farvenes harmonier, er de unge funkishjem ofte nu mer stemningsfulle enn hjemmene til våre foreldre og besteforeldre, hvor polstrede møbler og tykke tepper og gardiner «hygget». All respekt for den lune hygge, som representeres av stoffenes kvalitet og kantitet — men hygge er nu engang ikke alltid det samme som harmoni. Hygge kan være narkose og nedsenke et menneske i en slapp passiv tilstand — harmoni aktiverer et menneskes krefter til forøket koncentrert arbeidsevne. De unge hjem av idag er takket være sin farveglede mer harmoniske og stemningsfulle enn noensinne før, tross de ofte så strenge og nokterne former og de lette og billige stoffer. Og vi ser at der hvor «elskende to drager nu inn — », vraker og velger bemeldte to mellem farver og farvenyanser for å kunne opnå de virkninger, de ser for sig i sin fantasi. Men — altfor ofte er denne vraken og velgen underbygget med for ringe erfaring og tilsvarende ofte faller det omhyggelige valg ut til å bli en skuffelse, fordi resultatet slett ikke er som ventet. Det er nemlig en erfaringssak, at den samme farve virker helt forskjellig etter som den fremtrer i ull eller silke i et teppe, et tapet, et møbeltrekk eller et stoff som henger, eller om det selv «bæres» i form av et tapet over et panel. Dette må man vite for å undgå skuffelser og vi skal derfor i det følgende gjøre rede for de enkelte farvers spesielle karakter, som gjor vel skikket til et formål og fullstendig uskikket til et annet.

Rødt var i gamle dager den offisielle og prunkende farve, som preget kongenes purpurkapper og de kongelige tjeneres liberier, men kun sjeldent anvendtes i almindelige borgerlige hjem. Senere fant rødt kun en sparsom anvendelse i kunsthåndverket, nærmest fordi det var så vanskelig å fremstille en ekte farve. Man hadde hverken purpurmuslingen eller Cochenillen mere å ty til, og anilinfarvene blev fort for krasse. Nu til dags kan man imidlertid etter fremstille vakre og ekte røde farver, for eksempel i fløiel, og i kunstindustrien begynner etter den røde farve å bli anvendt med utpreget sukses. I våre værelser kan vi også nyttiggjøre rødts karakteristiske

egenskaper på fordelaktig vis. Rødt er nemlig en *fast* farve, som alltid synker til bunn og derfor er uhyre anvendelig i tepper. Når blott den røde stemning dominerer, er et rødt persisk teppe for eksempel alltid vakkert selv om det er oppblandet med brune, gule eller andre kulører. De røde stengulv, som vi treffer rundt om i gamle kirker og slottsrumer, er svært maleriske — og vi kjerner alle fra de moderne «bonde-møbler» og de herlige kinesiske lakk-møbler, hvor den røde farve kan være vakker i møbler — nettopp fordi farven gir en fornemmelse av fasthet. Toppunktet av stabilitet må vel sies å være de røde lærbetrukkne chesterfieldsstoler!

Men som veggfarve er den mere tvilsom. For det første har enkelte mennesker likefrem idiosynkrasi mot røde værelser og blir direkte utilpass, om de må opholde sig i et slikt. Det vil vi vel nødig skal hende med de kjære gjester som besøker oss. Grunnen til denne fornemmelse av utilpasshet kan nettopp ligge i den røde farves fasthet den som veggflate hemmer øjet og gjør ufri. Kun i meget store saler kan man trygt anvende rødt, især med hvite dører og tak, da virkningen saa blir særlig festlig. Har man som veggfarve valgt den mildere røde, den nu så yndede fraisefarve, så sett den aldri sammen med helt hvitt! Dører og tak må da være stengrå i en blot nyans eller lys reseda. Tomatrodte kan som farvestenk i soveværelser eller kjøkkener eller som trappe-gelendere og dører være svært opmuntrende, men må alltid være polert eller lakert, så luftige toner og kolde reflekser kan spille med og opheve farvens tunge karakter.

Gult er en herlig bakgrunn — og både Ludvig XIV og Napoleon fylte de store rum i Versailles og Fontainebleau med de kostbare dekorasjonsstoffer i denne farve. I våre almindelige hjem kan gult være en litt farlig farve hvis den optrer for dominerende, ikke minst fordi ikke alle stoffer klar gult like godt. Den er alltid strående i fløil og silke, mens bomull og ull er mere problematiske. Som teppe er det en høist uheldig farve, fordi den ikke synker til bunn, men likesom hever sig frem mellem bord- og stolben og gir det inntrykk at møblene henger i luften. I forbindelse med sort virker den gule farve streng og stiv og kan derfor bare passe til forretningskontorer eller forretningslokaler. Også mellem andre farver — for eksempel i et broderi — kan gult være farlig, fordi den skiller seg ut fra dem istedenfor å harmoniere. Men som avslutning er den utmerket — nesten alle billeder klar således en gullramme.

Grønt er en farve, som trenger til å støttes for ikke å flyte ut og dominere overdrevet. Møbler står derfor heller ikke godt på et grønt teppe, når dette ikke er meget dypt grønt. Derimot vekker grønne veggger en egen lett og befridende følelse, især når den nederste halvdel i form av et mørkere panel eller lignende støtter den øverste. Gjor man den nederste halvdel grønn, må den øverste nyanseres ytterst lyst og lett for at det grønne skal kunde «bære» det. Grønt bærer nemlig ikke godt, men er desto skjønnere når det bæres — som for eksempel i form av silketrekk på mahognymøbler eller annet mørkt tre, mens lyse møbler med grønt betrekks kan bli aldeles utflytende og karakterløse. Sorte linjer på grønn bunn virker godt, fordi det grønne likesom fastholdes av linjene. Derfor er også dette en yndet sammensetning i tepper og

gardiner, og her kan de sorte linjer godt være ganske svake, hvorved stoffet får en lett karakter.

Blått har alltid vært en vanskelig farve for kunstindustrielt bruk, da den i stoffer er så lite holdbar. Blått har sin styrke i samklang med andre farver — derfor er for eksempel lyseblå betrekksomt så kolde og farveløse, fordi de mangler relasjon til andre kulører. Men dypblå er en utmerket farve til å formidle andre farver i en stues gardiner, veggger, tapeter o. l., for den passer så å si til enhver farve enten ved sin beslektethet eller ved sin kontrast. I gulvtepper er mørkeblå nyanser meget virkningsfulle, især hvis det innrammes av en sort kant eller en lett tegning — ligesom grønt festnes blått til en rolig virkning av den sorte farve. Blå gardiner og blå veggger er velgjørende — i det hele tatt kommer blått best til sin rett i hengende stoffer, da farven så ikke influeres av sterkt lysspill. I kunstig lys er nemlig de fleste blå farver rett farveløse, men i gardiner kan det nettopp være en raffinert effekt, når det dype blå nede i foldene trer i kontrast til den smale lysrefleks ovenpå.

Fiolett er vakkert i ull, men aller vakreste i fløyel, hvor foldene får en dyp, varm nyanse mens de belyste partier lyser i delte bløte pasteltoner. Og disse lys holder sig innenfor farvetonen og springer ikke over i en annen farve som de gjør i grønt og blått fløyel. I silke blir dette en ulempe, fordi den glatte, fiolette silke kan virke enstonig. Fiolette stoffer er uhyre avhengig av belysningen, således egner rødfiolett sig best til horisontale flater, fordi den ikke skifter farve når lyset faller på den, mens blåfiolett lettere utviskes og derfor egner sig bedre til å henge, for eksempel i gardiner. Tapeter må av samme grunn alltid være blåfiolette, mens tepper må være rødfiolette. Fiolett har den samme formildende virkning som blått overfor mange farvesammensetninger.

Brunt spiller en dominerende rolle i våre stuer — ikke minst fordi praktisk talt alle våre møbler og gulv er brune. Den er en fast innramming og støtte for andre farver og gir dem en lun og varm bakgrunn hvor *grått* har en meget kjølig virkning. Brun er jordfarve, grått er luftfarve — den ene holder sig til jorden, den annen løfter sig lett og luftig. Brunt forbinder seg med de andre farver til en fast masse, grått opnøyer dem — derfor er en grå bakgrunn nokså vanskelig å operere med undtagen i broderier, hvor den som grunnfarve får de andre farver stemt bløtt sammen. Brunt egner seg i alminnelighet ikke til lette stoffer, fordi det alltid vil bevare noe av sin tunge karakter, mens grått virker tilsvarende lett. I møbeltrekk er brunt bedre enn grått, fordi det tar mindre glanslys og derfor virker roligere. Det samme gjelder gulvtepper, fordi den varmere brune farve virker bedre i horisontale flater mens de kjølige grå toner flatteres ved å henge loddrett i gardiner og tapeter. I fløyel er brunt bedre enn grått, fordi det bløte stoffet klær farven mens grått blir nesten substansløst i det. I silke får grått en herlig perlemoraktig glans.

For noen år siden var *hvitt* den eneste saliggjørende farve i soveværelser — nu brukes den mindre der, men er til gjengjeld rykket inn i spisestuer og salonger. Alle farver harmonerer med hvitt, men særlig skjønn er den i alle sammensetninger med sort. Man bør altid påse, at de hvite farver ikke toner i det blåaktige, men i det gullige — ellers blir virkningen kold og disharmonisk.

Dette er noen av de viktigste trekk i farvens psykologi. Har man satt seg inn i disse grunnregler vil man altså kunne for-

minske feiltagelsene og skuffelsene ved det nye hjems dannelse og få et sikrere grunnlag å arbeide på når man vil komplettere det som allerede forefinnes.

Påskebord i hjemmene.

Sol, lindeløv, påskeliljer og egg — ja da er påsken der, når alle disse fire ting er tilstede. Nødig vil vi mangle en av dem, så usvikelig fast har de knyttet sig til vårt påskebord, at vi synes ikke det blir riktig festlig, mangler en eneste av dem. Solen kan vi jo dessverre ikke kjøpe oss, men de tre andre ting er overkommetlig for de fleste. De lyser festlig på påskebordet, som jo hør skinne i grønt og gult. Og vi som er blitt hjemme vi gleder oss ved nettopp å nytte synet av de ting som våre fjellgale påskereisende ikke får der opp i hytta midt i snehaugen.

Nu gjelder det å gjøre det riktig festlig og morsomt for dem som har foretrukket å nytte hjemmehyggen og riktig hvile sig fra det daglige strev. Naturligvis innretter vi oss etter som familiens fleste medlemmer er store eller små, og er de mindste i flertall, så vil det lønne seg for dem som forstår å lave istand et morsomt påskebord litt utover det almindelige. — Man må selvfølgelig med engang de små gjestene kommer begynne å snakke om at heldigvis har haren avgjort sitt ventede besøk, for går den hus forbi et år, betyr det intet godt. Hvordan den dumme Morten nettopp er blitt utvalgt til et så ansvarsfullt hverv som å forsyne oss med de herlige påskeegg, er ikke godt å vite, formodentlig, fordi den er så vimsete som ingen andre dyr og flyr høit og lavt og er likesom overalt på engang.

Altså har vi hatt besøk av haren, og det vet de største som husker fra ifjor, hvad det betyr — deilig marsipan, sukker og sjokoladeegg. Men Morten er så lur, at den gjemmer dem så vel, så det blir en stri å finne frem til dem.

Men først skal påskeaftenens festmåltid gå av stabelen. Vi setter det til kl. 6 av hensyn til de minste.

— Skal det bli virkelig fest for barna, sier mormor, så skal de ha minst to desserter.

Vi går til bords i høitidelig rekke. Mormor har den yngste gutten og onkel Hans, som heldigvis har måttet opgi skiturene i påsketiden, fordi han er for tykk, fører høitidelig Vesla ved armen og må gå næsten dobbelt for at hun skal nå op.

Bordet er strålende. Grøn duk, påskeliljer og lysegrønt løv og gule små kyllinger spredt utover hele bordet, ja endog opp i løvet har noen puttet sig bort. Midt på bordet står en stor gul keramikkskål dørgende full av kokte egg. På hvert eneste egg er der skrevet et lite vers som passer til hver enkelt av de tilstede værende. Onkel Hans tar dem et etter et og leser høit, og nu skal alle gjette hvem som skal ha nettopp det egget.

Vesla er mellomfornøiet, for hun kan ikke fordra bløtkokte egg. Hun må ta sitt, hvorpå der står:

Hønen til Vesla egget la,
den visste nok hvordan hun det vilde ha.

Dette står skrevet på en papirstrimmel som er klistret rundt hele egget. Når alle eggene er delt ut skal alle slå hul på det på samme tid.

— Du skal få mitt, sier Vesla blidt til onkel Hans, men han

betakker sig, og Vesla må gi sig ikast med sitt. Onkel Hans hjelper henne med å slå toppen av. Og se! Veslas egg er fylt av det deligste bringebärsyltetøy. Ja den haren, den haren!

Efterpå er det små nydelige wienerschnitzler med erter og stekte poteter, og så kommer dessertene, først marengsegg fylt med vaniljekrem og så en stor vase med hermetiske plommer.

Efter måltidet, mens man sitter inne i stuen, faller der en forventningsfull stillhet over barna, for de store vet at bare mormors hushjelp har fått tatt av bordet, så går det løs med eggeleting. Mormors hare legger alltid underlig nok eggene sine inne i spisestuen.

— Den er så redd for de fine møblene inne i stuen, påstår mormor.

Onkel Hans og Vesla leter sammen og mormor og den yngste gutten, ellers finner bare de store eggene, og gråt og tenners gnidsel vil ikke mormor ha på en påskeaften.

Det er forunderlig, hvor lurt haren legger sine egg. Tenk opp i mormors sykurv har den lagt to nydelige egg, et hvitt og et brunt, og inne i buffetskabet ligger der et sort deilig sjokolade-egg — nu ja ingen vet hvor haren går.

Første påskedag ber vi de eldre i familien, for annen dag skal vi ha fest om aftenen for de unge, som ikke er dratt på fjellet for å gå på ski. Vi gjør selskapet ganske enkelt, desto fler kan vi få med. De eldre skal ha det riktig godt, og for dem holder vi middag. Det blir næsten bestandig for meget mat, når det bare er eldre, for eftersom årene samler sig om en, så er det et avgjort faktum, at man behøver mindre og mindre mat. Derfor skal det være utsøkt og dertil mat som er lett fordøelig, så vertinnen ikke behøver å tenke på at hennes gjester får en urolig natt etterpå.

Men det er jo påske og da må vi spandere de delikate nyheter som den herlige vårtid byr på. Karvekålsuppe er næsten en selvsagt rett. Karvekål fra drivhus, det kan vi se på de lange lyse røtter og allikevel er den overkommelig — 60 øre hektoen koster den, når dette skrives. Men siden det er eldre gjester må kjøttkraften være av kalv. Kjøp derfor en kalveknocke og gjem kjøttet på den til i morgen til kjøtsalat. Hakk endelig kålen fin, ellers er det ikke noen stas ved hele suppen, og server små boller eller eggestand på den, et helt egg blir gjerne for mektig. Hovedretten bør være et lite lammelår, spekket med persille, delikat og sprødt stekt med små fine erter og nye gullerøtter til. Ja vi har tatt spanderbuksene på, men husk det skal ikke så meget til av hver sort. Vil De ha ennu en rett, så server mellem suppen og steken en skive røkelaks med eggerøtre til hver person. Men eggerøren må være god og nylavet, den tåler absolutt ikke å stå. Ta en skje god melk til hvert egg og 50 gr. smør til 3 egg og rør hele tiden med en treskje over jevn varme, tilsett salt og finhakket gressløk. Eggerøren må ikke bli kornet og der må ikke finnes noget flytende, derfor må den serveres akkurat i rette øieblikk.

Desserten — ja den beste dessert og den sundeste er utvilsomt fruktsalaten, men den kan være høist forskjellig. Spanderer man en halv boks av den herlige hermetiske amerikanske ananas, så har man et grunnlag å gå ut fra. Litt hvitvin eller ennu bedre et godt glass likør gjør en veldig god virking. De frukter som blir brukt må være omhyggelig og pent opskåret i tynne skiver og ikke i store klumper. Og bruker man bananer, må disse tilsettes i sissste øieblikk, for ligger de for lenge i fruktausen blir de bløte. Naturligvis kan De

velge en bløt kake eller pêche Melba (en syltet halv aprikos fylt med is), men fruktsalaten er sundest, især hvis De har tatt røkelaksen med.

Sørg så for at kaffen inne i stuen er helt ut førsterangs, sterk, varm, og bruk de tynneste koppen De har. La alle få sitte i en god stol, og skulde en av gjestene duppe litt av, så lat som De ikke ser det.

Til selskapet for de unge annen dag dekker vi et koldt bord med varme små pølser og potetsalat. Sett hele gryten inn på bordet med en hvit serviet om, eller en grønn, etter som duken er. Pølsene holder sig lenger varme, og skal der være nogen stas ved dem, må de være varme, for husk alt det annet er koldt. Skal man ha slikt koldt bord, er det svært nyttig å kjøpe en stor høne, det er rent utrolig, hvad man får ut av den. Kok den og bruk kraften til gelé, legg pent kokte pocherte egg på fater og held hønsekraften som er klaret med eggeskall og hvite på vanlig måte og omhyggelig silt og tilsett 8 plater gelatin til hver liter, og gjerne tilsett et glass portvin, over eggene, så at de blir helt dekket av geléen. Det blir en stor og god porsjon. Er gjestene mange, vil en kold stek eller en kold koka skinke være en god hjelpe, det flaueste i verden for en vertinne er, at det blir for lite å spise. Te og øl serveres til. Vinen gjemmer vi til desserten.

Til et ungdomsselskap er der intet som passer så godt til dessert som bløt kake. Den gjør alltid lykke og forsvinner bestandig som dugg for solen. Og så mengder av appelsiner.

Påskefrokostbord, dekket av Christiania Glasmagasin.

Crêmefarvet duk med bred tomatrød kant.

Frokosttallerkener, kaffekopper, eggeglass i eggegul Egersunds-fajanse med tomatrød og grøn dekor.

Lysestaker, blomsterskål, krydderisett og marmeladesett i tomatrød Egersunds-fajanse.

Glass i Hadelands røkfarvede Fønika-glass.

Eggegule empirelys.

Kyllinger av ullgarn.

Eggeskjeer av tomatrød galalitt.

Papirservietter med påskeliljer.

Tomatrøde og gule glass-tulipaner.

I en tid som vår gjelder det å holde vedlike alle gamle skikker ved årets to største fester — julen og påsken. Påsken er nu for næsten alle de unge bare viet sporten, men vi som blir vår arne tro, får se å holde på de gamle tradisjoner og la dem gå i arv til våre barn. Et hjem med tradisjoner og arvede skikker vil alltid stå i ens minne som noget av det beste, man har å tenke tilbake på. Det behøver ikke være noget så flott som slik en påskeaften, jeg nettop har beskrevet. Det kan være en liten skikk som holdes vedlike år etter år. Jeg husker fra mitt eget barndomshjem der langt, langt opp i nord, at vi barn fikk eggdosis den dag, da solen viste sig for første gang på det nye året. Det har gjort at jeg alltid legger merke til den første solskinsdag på det nye året og alltid får lyst på eggdosis, ennskjønt det slett ikke lenger er så forferdelig godt.

Hjemmet og dets særegne skikker er nu en gang det, som vi mennesker er sterkt og dypt forankret i.

Kathrine Lie.

Legende.

I et lite hvitmalt værelse i en gammel bondegård ligger gamle Inger og skal dø. Hun har levet i 82 år, og det er en pen alder.

Inger ligger alene.

Hvidt sand er strødd over det nyskurte gulvet. Solen skinner inn gjennem de lave vinduer og legger et gylent streif over geraniene. Ute på gården er det middagsstillehet. En sommerfugl flagrer over gårdspllassen, og hunden ligger og døser i solen.

Den gamle bondekone har vært enke i 20 år, og som hun ligger der så stille i sengen, går tankene tilbake i tiden. Hun har ikke smerter mer, er bare så inderlig trett. De rynkede hender som nu hviler rolig på det hvite sengeteppe, har hatt meget å gjøre, og det har ikke alltid vært så lett. Hun var eneste datter på gården, ung og pen, 20 år gammel. Da kom en ny tjenestegutt til gården, Henrik. For en mann han var!

Henrik står oppe på høilesset og kaster store baller høi inn gjennem låveluken. Når han reiser sig op og strekker de kraftige armer tilværs, er han en kjempe. — Henrik griper tyren ved hornene, og ler høit og jublende. Det gir gjenlyd over hele gården. Alt blir så lyst, det er som når solen titter frem bak skyen.

Hun fikk ikke lov til å få ham, men hvad skulle vel farenn kunne gjøre i lengden? Tilslutt måtte han gi sin eneste datter til gårdsungenen. Og det var godt, Henrik blev bonde.

Da foreldrene dør, overtar Henrik gården. Eftersom årene går, blir den større og større. Ingen steder står kornet så godt som hos dem, og Henrik arbeider ivrig hele dagen igjennem. Men om aftenen når Inger er blitt alene med ham, er han som et barn. Hvem kunde vel ha slike øine som Henrik! I hele sitt lange liv og Inger aldri truffet et menneske som så så åpent og klart på henne som han. Og slik som han moret sig

over småting! Dro han sokker på sig, så spurte han: «Hvem har stoppet dem?»

Ja, hvem? Inger naturligvis! Og han er lykkelig og ser takknemlig på henne.

Om søndagene tar hun frakken til ham; den er omhyggelig børstet, men hun stryker ham enda en gang over bryst og rygg. Han ler glad og takknemlig, tar henne om skuldrene, kysser og klemmer henne, så hun tilslutt må rope: «Men gutten min da, pass på skjorten din, den blir så krøllet!»

Henrik henter blå og rød farve fra byen, han tar ned den gamle vuggen fra loftet, og maler den helt op. Blå med røde bølgelinjer på sidene. Foran og bak et stort rødt hjerte.

Han gråter da barnet kommer og Inger skriker. Men plutselig er det der. Han tør ikke ta i det, han står klosset og skjelvende ved siden av. Men mens øinene enda er fulle av tårer, begynner han å smile, og snart lyder hans glade latter igjen. «Inger, Inger!» sier han og kysser hennes hender, og gråter og ler.

Da kommer piken inn i stuen og spør: «Husband, skal høiet kjøres inn?»

«Nu kommer jeg,» sier han, går ut og plystrer himmelhøit. Efterpå har de fortalt Inger at husband har ledd og plystret hele dagen.

De får ikke flere barn. De lever lykkelig og årene går. De blir eldre, men Henrik er stadig den samme, han mister ikke sin glade latter før helt tilslutt.

Tilslutt.

Det var for tyve år siden. Da hadde Henrik ikke flere krefter. Inger satt hos ham og holdt hans hånd.

«Når det må være så, Inger,» sa han, «så — vær frisk — og — takk — —»

Datteren giftet sig.

Nu mens gamle Inger ligger alene i stuen, er de ute på marken for å se til en syk ko.

Inger ligger stille og tenker på Henrik. Da går døren op og Henrik kommer inn. Han ser ut som før. Hun blir ikke redd, hun kjenner ham. Han sier: «Nå, Inger, nu vil du vel komme til mig?»

«Ja, Henrik, det vil jeg gjerne.»

«Det er godt.»

En pause. Så sier hun:

«Henrik?»

«Ja?»

«Hvorledes er det der?»

«Å, det er vakkert, jeg er også der.»

«Ja — men —»

«Hvad er det, kjære?»

«Men syndene mine, Henrik?»

«Har du synder, Inger?»

«Ja, Han vet nok at vi av og til ikke gikk i kirken, og at jeg av og til ikke har vært snild mot folkene og at jeg ikke adlød far og mor. Det vet Han sikkert —»

«Ja, det vet Han vel, Inger. Han vil la dig kalles for sin trone — —»

«Henrik, jeg er så redd — —»

«Og så vil han spørre: Er der nogen her som vil legge et ord inn for Inger? Og så vil jeg gå frem og

si: Herre, hun har gjort hele mitt liv skjønt og lykkelig — —!»

«Vil du virkelig si det, Henrik?»

«Ja, det sier jeg. Og så taler Herren: Inger, du har gjort et menneske lykkelig, og derfor skal du komme i den syvende himmel, der kommer bare de aller beste sjeler.»

Inger tenker litt, så spør hun:

«Henrik?»

«Ja?»

«Er du også der i den syvende himmel?»

«Nei, Inger, der kommer bare de aller beste. Men jeg er like i nærheten, i den sjette.»

Igjen tenker Inger litt.

«Henrik?»

«Ja?»

«Men om jeg nu ganske beskjedent sa: Herre, min mann er en etasje lenger ned, kan ikke jeg få lov til å komme dit også? Hvad tror du at Han så vil gjøre?»

«Han vil sikkert gjøre det, Inger!»

Nu er hun tilfreds. Hun lukker øinene.

I stuen er det ganske stille.

I solstripene hvirvler støvkorn.

En stund etter kommer datteren og mannen inn fra marken. De går inn i stuen og går varsomt bort til sengen.

«Hun sover,» sier datteren.

«Hun er død,» sier mannen.

«Ja, men hun smiler jo! — — —

Thomas à Kempis:

Jo større og bedre kunnskaper Du har, dess mer vil der kreves at Du skal leve hellig.

Berøm Dig derfor ikke av Din kunst eller videnskap, men frykt den snarere. Synes Du, at Du kjenner og forstår mange ting, så husk at der er langt flere ting Du ikke kjenner.

Nær ikke høie tanker om Dig selv, ti hvorfor vil Du heve Dig over noen, da der dog gis mange som er mer erfarne i Guds hellige lov enn Du.

Ønsker Du å vite og lære noget tilgavns, da finn Dig med glede i å være ubekjent og aktet for intet. Ti dette er den høieste og gavnligste lære og stor visdom og fullkommenhet: å akte sig selv for intet, men alltid å ha en stor og god mening om andre.

Vi kunde ha megen fred, dersom vi ikke bekymret oss om andres tale og gjerning som ikke vedkommer oss.

Om Du enn ser andre synde, så akt ikke Dig selv bedre, ti Du vet ikke, hvor lenge Du selv kan forbli god.

Alle er vi skrøpelige, men Du må vite Dig selv som den skrøpeligste av alle.

Hvo som rett kjenner sig selv, har ringe tanker om sig selv og fryder sig ikke over menneskelige lov-taler.

Mange ord metter ikke sjelen, men et fromt liv styrker sinnet, og en ren samvittighet gir tillit til Gud.

Veien til Gud går gjennem ydmyk selverkjennelse.

Ti når dommens dag kommer da vil der ikke spørres etter hvad vi har lest, men etter hvad vi har utført — ikke etter hvor vakkert vi har talt, men etter hvor godt vi har levet.

En god og velsignet påskefest

ønskes våre abonnenter og øvrige leser, våre medarbeidere og våre annonsører.

Samtidig en hjertelig takk til alle som har bistått oss med utsendelsen av dette påskenummer ved å tilstille oss artikler og dikt og skaffe oss billedmateriale eller tegne annonser. Ikke minnst takker vi våre tekniske medarbeidere: Hammerstad & Co. og A/S. Cliché for deres fortreffelige medvirken!

•St. Olav's red.▪

Pilegrimsferden til Rom.

Bennett's Reisebyrå meddeler at det i Danmark har meldt sig så mange deltagere, at man anser det for avgjort at reisen kommer istand.

For de norske pilegrimer vedkommende er reisen til Kjøbenhavn planlagt å foregå med skib. Avreisen fra Oslo blir den 27. mai kl. 13 med ankomst til Kjøbenhavn neste dags morgen kl. 9. Deltagere blir i Kjøbenhavn innkvartert på Høiskolehjemmet, hvor de også vil innta sine måltider. Avreisen fra Kjøbenhavn vil, som tidligere meddelt finne sted den 29. mai kl. 10.25. Ved tilbakekomsten til Kjøbenhavn den 10. juni reiser så de norske deltagere med nattog tilbake til Oslo, med ankomst kl. 10 næste dags morgen.

Prisen for de norske deltagere fra Oslo og tilbake til Oslo inklusiv opholdet i Kjøbenhavn, transport der fra skib til hotell og fra hotelle til jernbanen samt sovevogn til Oslo blir kr. 487.00. Prisen innbefatter II pl. dampskip Oslo—Kjøbenhavn og III sovevogn. For de deltagere der ønsker å benytte II kl. jernbane Kjøbenhavn—Rom og retur til Oslo blir det et tillegg av kr. 148.00. Dersom det blir mange deltagere vil denne pris reduseres noe.

Innmeldelse må nu sendes snarest til Bennett's kontor i Oslo, Bergen eller Trondheim.

VÅR FRUE HOSPITAL

ber alle å motta den hjerteligste takk for den velvilje og den interesse vår utlodning har møtt i alle kretser.

St. Josefssøstrene.

Gudstjenesten i Oslo

i den stille uke og påskedagene.

I ST. OLAVS KIRKE:

Palmesøndag: Kl. 7 stille messe. — Kl. 8½ stille messe. — Kl. 10½ høimesse med palmevigsel og prosesjon. — Kl. 6 andakt med apologetisk foredrag av mgr. Kjelstrup.

Skjærtorsdag: Kl. 9 pontifikalmesse med påskekommunion og vigsel av de hellige oljer. — Tilbedelsestidene er: For Maria-kongregasjonen kl. 4—5, for St. Elisabet-kongregasjonen kl. 5—6. Kl. 6 andakt med preken.

Langfredag: Kl. 10½ pontifikal sørgegudstjeneste med preken. — Kl. 6 korsveiandakt.

Påskelørdag: Kl. 8 påskelysets og døpevannets vigsel, deretter høimesse.

Første Påskedag: Kl. 7 sangmesse med felleskommunion for Ynglingeforeningen. — Kl. 8½ stille messe. — Kl. 10½ pontifikalmesse med festpreken. — Kl. 6 festandakt med preken.

Annen Påskedag: Kl. 7 og 8½ stille messe. — Kl. 10½ høimesse med preken. — Kl. 6 andakt.

I ST. HALVARDS KIRKE:

Palmesøndag: Kl. 10½ palmevielse, derefter høimesse med fastepreken.

Skjærtorsdag: Kl. 8 høimesse med preken og menighetens felleskommunion. — Kl. 5 andakt.

Langfredag: Kl. 10½ præsanktifikatmesse med preken. — Kl. 5 siste fastepreken og korsvei-andakt.

Påskelørdag: Gudstjenesten begynner kl. 7. — Kl. 8 høimesse.

Første Påskedag: Kl. 8 sangmesse med preken. — Kl. 10½ høimesse med festpreken. — Kl. 5 sakramentsandakt.

Annen Påskedag: Gudstjenestene som på søndagen.

I ST. DOMINIKUS KIRKE:

Palmesøndag: Kl. 8½ stille messe.

Kl. 10½ palmevielse, høimesse. Kristi lidelseshistorie synges på latin. — Kl. 6 kompletorium.

Tirsdag: Kl. 20 fransk foredrag.

Onsdag: Kl. 7 «tenebrae».

Skjærtorsdag: Kl. 8½ høimesse med påskekommunion. — Kl. 6 sakramentsandakt, «tenebrae».

Langfredag: Kl. 10½ gudstjeneste, Kristi lidelseshistorie synges på norsk, preken. — Kl. 6 korsvei, «tenebrae».

Påskelørdag: Kl. 8½ innvielse av påskelyset, derefter høimesse.

Første Påskedag: Kl. 8½ stille messe.

Kl. 10½ høimesse, preken. — Kl. 6 kompletorium, sakramental velsignelse.

Annen Påskedag: Gudstjenesten som på søndagene.

JESU HJERTE KAPELL, STABEKK.

Palmesøndag: Kl. 8¾ stille messe. — Kl. 10¾ norsk sangmesse med palmevielsen. — Kl. 6 sakramentsandakt.

Skjærtorsdag: Kl. 8¾ høimesse med preken og felles påskekommunion. — Kl. 18 tilbedelsestid.

Langfredag: Kl. 10¾ gudstjeneste med preken over Jesu lidelser. — Kl. 18 korsveiandakt.

Påskelørdag: Gudstjenesten begynner kl. 7¾. — Høimesse kl. 8¾.

Første Påskedag: Kl. 8¾ stille messe. — Kl. 10¾ høimesse med festpreken. — Kl. 6 sakramentsandakt.

Annen Påskedag: Kl. 8¾ stille messe. — Kl. 10¾ høimesse. Kl. 6 sakramentsandakt.

UKEKALENDER :

Søndag den 9. april: **Palmesøndag.** Ep. Fil. 2, 5—11 og II Mos. 15, 27; 16, 1—7. Ev. Matt. 21, 1—9 og Matt. 26, 27. —

Mandag: Fulbert, biskop, † 1029 — Mechtildis, abedisse, † 1300.

Tirsdag: Leo d. store, pave, kirkelærer, † 461. — **Onsdag:** Julius, pave, † 352 — Sabas, martyr, † 372. — **Skjærtorsdag:** Ep. I Kor. 11, 20—32. Ev. Joh. 13, 1—15. — **Langfredag:** Ep. II Mos. 12, 1—11 og Oseas 6, 1—6. Ev. Joh. 18, 1—19, 42.

Påskelørdag: Ep. Kol. 3, 1—4. Ev. Matt. 28, 1—7. — **Første påskedag:** Ep. 1 Kor. 5, 7—8. Ev. Mark. 16, 1—6. — **Annen påskedag:** Ep. Op. Gj. 10, 37—43. Ev. Luk. 24, 13—35. —

Tirsdag: Amadeus, bekjenger, ordensstifter, † ca. 13. årh. —

Onsdag: Emma, enke, † 1040 — Verner, martyr, † 1287. —

Torsdag: Theodor, bekjenger. — **Fredag:** Anselm, biskop, kirkelærer, † 1109. — **Lørdag:** Soter, † 177, og Kajus, † 296, paver, martyrer. —

Søndag den 23. april: Hvite søndag.

NB. Skjærtorsdag er fastedag — men ikke abstinensdag. Langfredag er både faste- og abstinensdag, og ingen er dispensert fra abstinensen. — **Påskelørdag** kl. 12 middag ophører både faste og abstinens.

Tiden fra og med Palmesøndag til og med Kristi Himmelfartsdag er fastsatt til mottagelsen av **Påske-kommunionen**. Kun de troende, som bor mer enn 25 km. fra en katolsk kirke kan opfylle sin Påskeplikt til og med Trefoldighetsøndag.

Kirkekollekten på Langfredag tilfaller kollekten i det Hellige Land.

KIRKEKOLLEKT FOR PRESTENE. Ifølge det Apostoliske Vikariats bestemmelse tilfaller kirkekollekten på 1. Påskedag (under alle gudstjenester) menighetens prest eller prester.

Ynglingeforeningen

— har klubbmøte Palmesøndag den 9. april etter aftenandakten.

— holder mandag, tirsdag og onsdag i den stille uke retrett for medlemmer og andre katolske unge menn. Man møter før kl. 8 aften i kapellet på St. Josefs Institutt. Retretten vil bli ledet av pastor H. Kielland-Bergwitz.

— synger påskemorgen kl. 7 høimesse i St. Olavskirken, hvorunder felleskommunion. Derefter frokost og kameratslig samvær i foreningslokalet. Alle katolske unge menn innbys.

— har 2nen påskedag fest med underholdning og bevertning for katolsk ungdom. Ikke-medlemmer, som ønsker å delta, kan tegne seg på en liste utlagt i St. Josefs institutt. Listen inndras Langfredags aften. Entré kr. 2.00.

HJERTELIG TAKK !

til alle som med gaver, pengebidrag eller på annen måte har støttet basaren på Stabekk.

Basarkomiteen.

Trekningsliste i første nummer av «St. Olav» etter påske.